

Sakala

Asutanud C. R. Jakobson 1878

Neljapäev, 27. veebruar 2014 Nr 39

Viljandi maakonna päevaleht

sakala.ajaleht.ee

Hind 0,90 €

Voodilinn Viljandi

Osaühing Bed Factory Sweden on juba mitu aastat järjest kasvatanud oma vooditehase käivet paarikümne protsendi võrra. Nüüd valmistub ta Viljandisse Männimäele uut tehasehoonet püsti panema.

LK 6

Karksi vald on otsustanud tagantjärele seadustada ebaseaduslikult tehtud rajatise. Eesti keeles on selle kohta konkreetset sõnad: häamine ja pettus.

ANDRES LIINAT, Sambla talu peremees

LK 4

Sakala juhtkiri

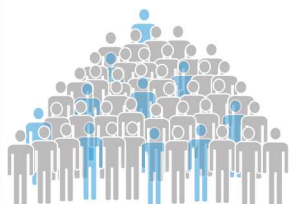
2011

EESTI

1 320 000
elanikku

-10%

1 190 000
elanikku

2040

PROGNOOS

Vananeme ja kahaneme, kuid väljasuremist veel ei paista

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Kui statistikaameti rahvastikuprognosi järgi langeb Eesti rahvaarv järgmise ligi 30 aasta jooksul kümme protsenti, siis Viljandimaad ootab ees kolm korda suurem vähenemine.

«Kui mõni linnapea vaatab numbritele otsa ja laseb nende pärast endale kuuli pähe, on see üks võimalus,» kommenteeris statistikaameti analüüsi ja väljaannete talituse peaanalüütik Mihkel Servinski värsket rahvastikuprognosi. «Teine variant on seda mitte uskuda – statistika valetab jälle. Aga parim võimalus on võtta need numbrid aluseks ja hakata nende põhjal tegutsema.»

Muutused ootavad

Praegu elab Viljandimaal 48 000 inimest. 2040. aastal peaks siin elanikke olema 35 000.

Oodata on ka vanuserühmade vahetuste muutumist. Kahekümnendatesse eluaastatesse hakkavad jõudma 1990. ja sajandivahetusel sündinud väiksemad põlvkonnad. Selle tulemusena väheneb absoluutarvudes väljaränne, aga ka sündide arv. Praegu on Viljandimaal 400 kuni aastast last. Prognoosi vaadates selgub, et 2030. aastal on selles vanuses lapsi 300 ja 2040. aastal 200.

«Uudist siin tegelikult väga ei ole. Rahvastik jätkab kahanemist, kui mingeid imesid ei juhtu,» ütles Mihkel Servinski. «Põhiline küsimus on see, kui-

Mihkel Servinski ELMO RIIG

das niisuguses olukorras toime tulla. Et me ei ehitaks 10 000 õpilasele mõeldud koolimaja piirkonda, kus on ainult 500 last.»

Rahvastikuprognosi valmis koostöös Tartu ülikooli teadlastega ning see põhineb sündimuse, suremuse ja rände mudelitel, mille aluseks võeti 2012. aasta täpsustatud andmed ja eeldati viimaste aastate rahvastikutrendide jätkumist. Rahvastikku peamiselt mõjutavad sündimus ja väljaränne on tugevas koosmõjus,

sest väljaränne vähendab viljakas eas naiste arvu.

«Prognoos põhineb eeldusel, et kõik läheb nii, nagu praegused trendid näitavad,» selgitas Servinski. «Kõhutunne ütleb, et meil tasub võidelda 40 000 inimese eest.»

Ta toonitas, et sellist kõiki maakondi hõlmavat prognoosi Eestis varem tehtud ei ole.

Keskmine maakond

Väljaränne ja loomulik iive mõjutavad statistikaameti andmeil rahvaarvu vähenemist enam-vähem võrdses matus. 2040. aastaks muutub tunduvalt rahvastiku sooline ja vanuseline koosseis.

Naiste ja meeste osatähtsuse erinevus väheneb. Käesoleval aastal on Viljandimaal 100 mehe kohta 111, aga 2040. aastal vaid 99 naist.

«Viljandimaal elab prognoosiperioodi lõpul mehi rohkem kui naisi,» rääkis Servinski. «Sellise muutuse põhjustavad kaks asjaolu: meeste oodatav eluiga kasvab ning naised on endiselt aktiivsemad väljarändajad.»

Peamine tulemus on see, et rahvastik vananeb tunduvalt. Kui praegu on Viljandimaal vähemalt 65-aastasi inimesi viiendik, siis 2040. aastal on neid juba rohkem kui kolmandik.

Servinski tõdes, et prognoosi arvud võivad tunduda natuke julmad. «Oletame, et Viljandimaal jääbki 35 000 inimest alles, nagu prognoos näitab. Kas seda on vähe või palju? Kindlasti märgatavalt vähem kui praegu, aga sellise rahvaarvuga maakond on Eestis täiesti keskmine. Kui teised suudavad 35 000 inimesega ära elada, siis peaksime seda suutma ka meie.»

2011

VILJANDIMAA

48 000
elanikku

-27%

35 000
elanikku

2040

Allikas: statistikaamet

ILM

3°

Täna on vahelduva pilvisusega ilm. Vähestes kohades sajab lörtsi. Puhub lõunatuul kiirusega 5–7 meetrit sekundis. Sooja on 1–3 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 7.22 ja loojub kell 17.41.

VILJANDIS

Poisid mängivad palli

Täna kell 11 algab spordihoones võrkpalli miniliiga poiste turniir.

Nuketendus

Täna kell 11 näidatakse nukuteatris «Hiirt, mutti ja langevat tähte».

Terviseedendajad peavad aru

Täna kell 15.30 on Vabaduse plats 6 teise korruse saalis tervist edendavate koolide koosolek.

MAAKONNAS

Helilooja sünniaastapäev

Homme kell 17 esinevad Artur Kapi 136. sünniaastapäeval heliloojate Kappide majamuuseumis sopran Arete Teemets, bass Mati Palm, viiuldaja Maaren Randvere, pianist Martti Raimde ja tšellist Aare Tammesalu.

EESTIS

Kumu näitab moodsat kunsti

Kumu kunstimuuseumis on vaadata näitus «Elektromagnetiline. Põhjamaade moodne kunst 1918–1931».

9 771 406 401 012 ISSN 1406-4014

ARVAMUS

Peatoimetaja HANS VÄRE, arvamustoimetaja KARL-EDUARD SALUMÄE

JUHTKIRI

Kuidas vald külale...

Kui Mäeküla elanike eestkõneleja Andres Liinati tänases Sakalas äratrükitud ennustus täitub, astub Karksi vallavolikogu järgmise sammu, et anda Vana-Virite talu omanikule Aivar Moksile roheline tuli kohaliku rahva huvidest krossirattaga üle hüpata ning õhulennu ajal kas või kannad kokku lüüa. Kui tõesti nii läheb, on põhjust häiritud peredele kaasa tunda, sest nende ootus, et vallavõim neid toetaks ja kaitseks, on tõepoolest tulde lennanud.

Küllap eeldab iga inimene, et kui tema naabrusesse hakatakse rajama midagi niisugust, mille mõju ühel või teisel põhjusel ulatub kinnistu piiridest kaugemale, eelneb sellele põhjalik arutelu kõigiga, kes asjasse puutuvad, ning loomulikult ei looda koppa maasse enne, kui viimselgi tarvilikul dokumendil on allkirjad all. Mäekülas läks teisiti.

Tuleb tunnistada, et Karksi vallavalitsus ja -volikogu on silmitsi kahe halva variandiga, kusjuures mõlemad näikse viivat kohtukullile. Kaastundeks pole seejuures aga põhjust, sest vallavalitsus on end ise keerulisse olukorda mässinud.

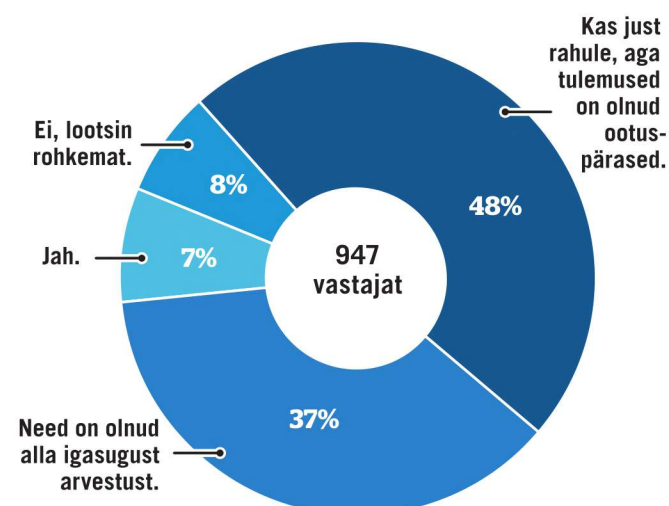
Teinuks omavalitsus õigel hetkel seda, mida pidanuks tegema, poleks teravat vastasseisu tekkinud. Kui ametnikud oleks toimuvasse otustavalt sekkunud juba eelmisel suvel, mil ehitus lahti läks, saanuks vähemalt poole vaidlusest ära jätta.

Edasi on libedale teele sattunud vallavolikogul valida, kas ta põrutab sisse eramaa omaniku rajatisse või söidab üle kohalikest inimestest. Õiglasem oleks viimati nimetatuid loogist säästa, sest kogukonna huvid ei tohiks õigusriigis olla pelgalt sõnakõlks.

Tahaks loota, et iga Karksi vallavolikogu liige, kelle näppu tänane Sakala satub, leiab aega, et enne istungit veel kord Andres Liinati ja tema sõnade kaudu kümme-konnan pere elanike arvamusel tutvustada ja ning mõelda, kas tal on olukorra kohta küsimusi. Siin on, mille üle sügavalt juurelda.

VEEBIKÜSITLUS

Kas te olete Eesti sportlaste tulemustega Sotši olümpiamängudel rahule jäänud?

Allikas: Sakala

Libedale teele sattunud vallavolikogul on valida, kas ta põrutab sisse eramaa omaniku rajatisse või söidab üle kohalikest inimestest.

Kes tegi? Ise tegi

VAEVLESIN ÜKSKORD peaaegu terve nädala ränga nohu ja palaviku käes. Enesetunne oli erakordselt sant, mistõttu jõudsin haiguse viimasteks päevadeks põdemisest täielikult tüdida ning rõõmustasin siiralt, kui silmad paistetusest vabanesid ja nina uuesti lõhnu haistma hakkas.

Ent just sel hetkel, mil minus kinnistus veendumus, et olen inimeste sekka naasmiseks küllalt terve, avastasin huulelt tärkava ohatise, mis mõne tunniga koledalt kärnaseks ja piinavalt valulikuks paisus.

«No ei! Miks just nüüd?!» ahastasin peegli ees huult uurides ning kirusin kurja saatust, mis oli mulle äsja ühe käega tüürkese rõõmu kinkinud ja kohe seejärel teise käega selle rõõvinud. Ees seisis veel mitu päeva tüütut tohterdamist.

Umbes sama tunne valdas mind eelmisel nädalal, mil kogu maailm oli olnud tunnustajaks Ukraina pealinnas aset leidnud jõhkrale verevalamisele. Mitu päeva telekanalitest vastu vaadanud õovastavad kaadrid surnud või vigastatud inimeste lohistamisest asendusid lõpuks ometi piltidega võidukalt juubeldavast rahvast. Pikalt hinge kinni hoidnud maailm võis kergendatult hingata, sest halvim paistis olevat möödada.

Paraku saabus koos kergendustundega kibe teadmine, et tegelikult pole Ukrainas eriti midagi lahenenud. Seis on ikka pingeline ning võimalus saavutada maha mängida endiselt suur.

See, kuidas rahutuste ajal võrdlemisi harva mainimist leidnud endine peaminister Ju-

RANNAR RABA

Sakala
433 0051

lija Tõmošenko kohe pärast vanglahaiglast vabanemist talle ainuomases ülevoolavas ja kättemaksule rajatud stiilis kõnesid pidama hakkas ning tagatipuks presidendiks pürgida lubas, mõjus lühikesel lootusehetke järel üle kantud tähenduses sama ebameeldivalt nagu ootamatu ohatise huulel.

Kas tõesti on võimalik, et edasistes arengutes hakkavad jälle kandvaid rolle etendama tegelased, kes on juba korra Ukraina võimaluse maha mänginud? Või kui mitte nemad, siis mõni uus, kes on pigem lõhestaja kui ühendaja.

MEENUTAGEM, ET kümme aastat tagasi pärast oranži revolutsiooni oli Ukraina täpselt samas punktis. Ka siis oli valus vastasseis Venemaa ja Euroopa suuna pooldajate vahel lõppenud viimati mainitute pealejäämisega ning tundus, et suurriik on euroliiduga ühinemise teel. Tühjagi! 2010. aastaks olid revolutsiooni käilakujude Julija Tõmošenko ja Viktor Juštšenko rumal rivaalitsemine viinud olukorrani, kus seesama rahvas nad toetuseta jättis ning venemeelse Viktor Janukovõtši vabadel valimistel riigipeaks valis.

Kes tegi? Ise tegi. Ukrainlased on seda väärt, et jutt euroopalikest väärtustest ja korruptsioonivabast ajaajamisest ei kõlaks üksnes Maidani barrikaadidel, vaid ka

”**Pärast oranži revolutsiooni oli Ukraina täpselt samas punktis.**

raadas ja valitsuses ning saaks lõpuks reaametrike kreedoks. Sedavõrd suures ja vastuoludes siplevas ühiskonnas on säärase eesmärgi saavutada tohutult keeruline, kuid loodetavasti siiski võimalik. Euroopa Liidu asi on seejuures sada protsenti toeks olla ning jälgida, et ukrainlastel endil sihtsilma ees hägusaks ei muutuks. Ja mis peamine: pead tuleb külmana hoida.

SÜÜTUTE INIMESTE tapjad peavad muidugi karistuse saama, kuid argipoliitika rajamine kättemaksuühale on viimane, mis Ukrainat praegu edasi aitab. Võimalus, et olukord üle kuumeneb, on endiselt suur, kuid vaevalt see riik kolmandat revolutsiooni üle elab.

Kuues aastaag

MEIL SIIN Lõuna-Eestis on tuntud väljend «viies aastaag». Kõik teavad, et see tähendab suurvett Soomaal. Elu näitab paraku, et aastaagu on hoopis kuus. Seda kogeb igatiüks, kes praegu vähegi lahtiste silmadega ringi käib.

Jutt on prügi aastaajast. Tänavusel kevadtalvel jõudis see kätte tavapärasest natuke varem. Ei teagi, kas olla selle üle õnnetu või veel õnnetum. Pigem viimast, sest näitab ju see, et siin elavad inimesed ei austa ennast ega teisi elusolendeid, kellega sedasamust niigi väikest maailmaruumi jagavad.

Lumi – niipalju, kui seda oli – on sulanud ning veed

jooksevad. Sillerdavates kraavides, põlluservadel ja teeäärtes läigivad vastu kõikvõimalikes värvides pakendid. Esikolmiku, kui seda nii võib nimetada, moodustavad pudelid, suitsupakid ja kohvi- või teetopsid. Loomulikult on esindatud enam-vähem kõik pakendiliigid, sõltumata otstarbest ja materjalist. Ei puudu ka tarbeseemed: autokummid, veekeetjad, jalatsid...

AUTOJUHT MA POLE, sõidan jalgrattaga. Nii jääb rohkem aega ümbrust vaadata ja endal on parem tunne väiksema ökotalajälje tekitamisest. Ääretult kahju on aga, et seda avasta-

misrõõmu varjutab prügi. Hommikune päikest tulvil rattasõit maale lõpeb alati tihti tasuta juuga.

Kes on need inimesed, kes seda teevad? Mis on nende mõttemaailmal viga, et nad meie niigi habrast keskkonda oma hoolimatusega niimoodi lõhuvad? Sellega ei saa leppida!

Õnneks peame veel vaid natuke ootama. Siis tuleb kevad ning ring saab jälle täis: kraavid, põlluservad ja teeääred kasvavad rohtu. Hoolimatult äraviskatud praht kaob kõikvõimsa looduse tahtel mõneks ajaks maailma silme eest peitu.

Madis Puuvraid, eestlane

TSITAADID

«Igal juhul võiks Eesti voliniku valimisel lähtuda põhimõttest, et tegemist on nii tuntud poliitikuga, kelle nime ei pea Euroopa pealinnades googeldama.»

Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjoni esimees Arto Aas (Õhtuleht, 26. veebruar)

«Mina arvan, et me oleme õigusriik ja toimetame Euroopa õigusruumis ja sellepärast ma olen Toobali ja Laasi pärast küllalt muretu. Ma arvan, et see lugu lõpeb neile hästi.»

Tallinna linnaapea Edgar Savisaar erakonna-kaaslaste Priit Toobali ja Lauri Laasi saadikupuutumatuse võimalikust äravõtmisest (Tallinn City, 26. veebruar)

«Kõik peaksid vaatama peeglisse, kui arvatakse, et rahvastiku vananemise ja laste vähenemisega on probleem.»

Inimgeograaf Rein Ahas (ERR, 26. veebruar)

«Kahjuks on spordis raha võrdne tulemusega.»

Eesti olümpiakomitee president Neinar Seli (Postimees, 25. veebruar)

«Kallas ei soovi olla kohusetähta Ansipi valitsuses, põhjalik valitsusremont tuleb niikuinii.»

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna esimees Sven Mikser (Delfi, 25. veebruar)

«Oma rahvaga meie poliitikud väga läbi rääkida ei oska. Rahvas räägib, aga neil on tunne, et neid ei kuulata.»

Tallinna ülikooli riigiteaduste instituudi direktor Anu Toots (Postimees, 22. veebruar)

«Poliitikud heidavad oma elukutse madalat mainet tihti ette meediale ja vabakonnale, ent ega nad muidugi ise ka uutele tulemist lihtsaks tee.»

Vabaihenduste liidu eestkõneleja Urmo Kübar (ERR, 21. veebruar)

«Pole midagi mõttetum kui leppida tõsiasjaga, et eestlanna koristab hotellitube Helsingis, ja kutsuda Tallinna hotelle koristama ukrainlanna või hiinlanna.»

Rahvastikuteadlane Ene-Margit Tritt (Postimees, 21. veebruar)

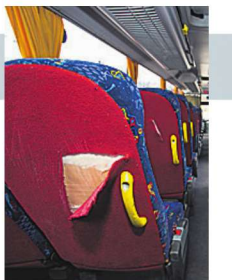
PRÄÄNIK

Vastemõisa rahvamajas jagati tunnustust parimatele eriolümpia sportlastele ja nende õpetajatele.

PIITS

Koolipoisid lõhkusid maaliinibussis kääridega istmeid, tekitades 700 euro eest kahju.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

809 468

Maanteeamet sõlmis Viljandimaal ligi 50,4 kilomeetri riigimaantee sätitud remondiks lepingu Lemminkäinen Eesti aktsiaseltsiga. Firma peab riigiteid remontima 809 468 euro eest.

Ühesuunaline liiklus: raha võttis mänguautomaat vastu heal meelel, karvaseid mänguasju aga oma rüpest välja ei lasknud.

MARKO SAARM

LAHENDUS

Centrumi omanikud kõrvaldasid mängumasina

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Kraanamängu, mis laste taskuraha röövis, ilma et oleks auhinnaletusi kätte andnud, Viljandi Centrumis enam ei ole. Osatühingule Mäng atraktsioonipinda välja rentinud ostukeskuse juhid lõpetasid lepingu ja lohistasid automaadi müügisalaist minema.

Pealtnäha tavaline masin, mis osavalt kraanat liigutades pidanuks auhinnaletusi pehme mänguasja loovutama, oli ümber ehitatud. Veebruari keskpaigas mängida proovinud Alar Oherdi sõnul oli aparati tehtud vanast ämbri ümberjuhtimissüsteem, ning ava, kuhu mänguasi oleks pidanud kukkuma, oli kinni kaetud. «Üles masina külge oli pandud ka nä-

pits, mis ei võimalda haagil avajuurde liikuda,» kirjeldas ta. Alles hiljem märkas pereisa silti, mis ütles, et ainus võit on tasuta mäng samal mänguautomaadil.

Toona kaebuse põhjal teatud Sakala päringule vastas mänguautomaati haldava firma esindaja, et tegemist on täitsa uue mänguga ning raha eest saabki ainult kätt harjutada. Põhjuseks, miks asendati vana mäng uuega, ütles ta, et see on huvitavam.

Omanikel sai kõrini

«Tõsi ta on, aparaat kõrvaldati meie initsiatiivil,» nentis Centrumi arendusjuht Riho Maisa.

Ta kinnitas, et kuigi juriidiliselt võis kõik justkui korrektselt olla, oli ostukeskuse juhtkonnale kelmuse järele lõhnava rahateenimisviisi vastuvõetamatu. «Meie eesmärk on siiski turvalise ja hea ostukeskkonna loomine,» põhjendas Maisa,

miks läinud reedel automaat keskuse tagaruumi teisaldati. Osatühingu esindaja on Maisa sõnul lubanud sellele järele tulla käesoleva nädala jooksul.

«Centrumi keskus polnud ainuke, kes sellisele veidrale automaadile pinda üüris,» teadis arendusjuht rääkida. «Siit tuli lihtsalt esimesena klientide tagasiside.»

Maisa ütlemist mööda on teisedki keskused automaatide haldajaga ühendust võtnud. «Selgus, et neil olid samad mured. Centrumi juhtum jõudis tänu aktiivsetele inimestele uudistesse.»

Riho Maisa rõhutas, et osatühinguga Mäng sõlmiti rendilepingu nagu iga teise kauplusega. «Olgu tegu boksi või lihtsalt lauaga, meie lihtsalt rendime pinda, mitte ei osuta sellel ise teenust.»

Sakalale varem kommentaare jaganud Centrumi aktsionär Tauno Tuula tõi välja, et klient peaks hoolikamalt tingimusi lugema, ent mängu kõr-

valdamises olid osanikud Maisa ütlemist mööda ühel nõul. «Leidsime, et kui on tegemist eksitava mänguga või inimesi petetakse, peab see keskusest kadunud olema,» märkis Maisa. «Meie meelest polnud lihtsalt ilus lastes valesid lootusi tekitada.»

Haldaja jäi kidakeelseks

Kui Sakala atraktsiooni kõrvaldamise kohta osatühingust Mäng kommentaari küsis, vastas Aleksandri nime kandev mees nagu eelmiselgi korral napolisõnaliselt. Ta kinnitas, et mänguautomaat on keskuse omanike nõudmisel saalist kõrvaldatud. Tema väitel oli Centrum siiski ainuke koht, kus ettevõtte masin püsti oli.

Krediidiinfo andmetel kuulub osatühingu Mäng juhatusse kaks Aleksandrit: Aleksandr Bajev ja Aleksandr Frolov. Sakalal ei õnnestunud teada saada, kumb neist telefonile vastas.

Poiste nali läheb maksma 700 eurot

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

Kui teisipäeva lõuna ajal Viiratsis bussi astunud ülemeelikus tujuks koolipoisid olid Uusna kandis väljunud, avastati, et nelja bussiistme seljatoed on puruks lõigatud.

«Üks reisija ütles väljudes, et istmed on puruks,» meenutas bussijuht August Maasing. Et istmed korda teha, oleks remonditöökoja hinnapakumise järgi vaja 700 eurot.

Bussijuht arvab, et teab, kes istmete lõhkujad olid, ning nende tabamiseks on tema tööandja, aktsiaselts MTG pöördunud politseisse. Poiste ei tohiks väga keeruline tabada olla, sest teol oli ka pealtnägijaid, kes päev hiljem oskasid bussijuhile täpselt kirjeldada, kuidas pahategijad kääridega istmete kallal tegutsesid.

Sodimist on palju

Istmete sodimist peavad bussifirmade juhid äärmiselt häirivaks, kuid tavaliseks nähtuseks. Sellist löikumist, nagu oli teisipäeva lõuna ajal Viljandist Valmasse viivas busses, tuleb ette palju harvem. Sakala kirjutas niisugusest teost viimati rohkem kui viis aastat tagasi.

34-aastase bussijuhistaaziga August Maasing on viimased kolm aastat sõitnud samal liinil ning kinnitas, et lõigatud istmeid pole tal varem parandada tulnud.

Kolmapäeval enne lõunasele ringile minekut lappis tema paarimees Vladimir Lenbaum seljatügedega tekstiilkatet klambritega. «Muidu rebitakse need ju päris ribadeks,» lausus ta.

Sellisest käepäraste vahenditega paikamisest aga ei piisa. Et istmed päris korda teha, kulub töökojast tulnud hinnapakumise kohaselt 700 eurot. «Neid katteid ei saa lihtsalt välja vahetada. Sisuliselt oleks vaja ära vahetada kogu seljatugi,» selgitas Maasing.

Paari aasta pikkuse pausi järel taas ATKO Gruppi

ARVAMUS

ALVAR PÄHKEL, Viljandi poliitsei juht

Kõiksugu lõhkumiste ja laamendamiste hulk on aastatega järjest vähenenud. Varem oli lõhkumisi kindlasti rohkem, aga üks neid ole ka praegu.

Mina kutsun kõiki inimesi, kes lõhkumist on märganud, sellest kohe politseile teada andma. Alati pole vaja avaldust teha, aga infost on meile kindlasti kasu.

Bussides lõhkumisi ma viimase paari aasta juhtumite seast ei mäleta. Vähemalt politseisse pole selliste teadete pöördutud.

kuulva aktsiaseltsi MTG Viljandi osakonda juhtiva Tõnu Naari sõnul tuleb lõhkumisi bussides ette harva.

«Määrimisi on palju tihedamalt,» lisas ta. Markerit või muu kirjutusvahendiga soditud seljatoed saab kemikaalidega puhtaks, kuid see tähendab bussifirmale ometi lisatööd.

Loodetakse sõitjate abile

Teise Viljandimaa liinidel tegutseva bussifirma, osatühingu Automen bussides pandi viimati suur lõhkumine toime paar aastat tagasi. Ettevõtte kohalik juht Urmas Saaremetis meenutas, et seljatoed olid puruks lõigatud ühes Karksi vallas sõitnud busses. Firma pöördus politseisse ning Saaremetisa mäletamist mööda lõhkujad ka tabati. «Kuidas see juhtum lõpuks lahenes, seda ma isegi ei mäleta,» tunnistas ta.

August Maasing avaldas lootust, et politsei suudab pahategijad tabada, kuid ta palub kõigil inimestel, kes bussis lõhkumist märkavad, sellest kohe juhile teada anda.

«Aidake meid!» palus ta. «Siis saame kohe sekkuda.»

Vastemõisas tänati eriolümpia sportlasi

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Eile oli Vastemõisa rahvamaajas eriolümpia Eesti ühenduse tänuüritus parimatele sportlastele ja nende õpetajatele.

Tunnustust jagati 24 koolile kõikjal Eestist, igauht neist

esindas direktor, õpetaja ja kaks parimat sportlast. Lisaks oli külalisi kümnest asutusest, muu hulgas hooldekodust, kus töötavad ja elavad vaimupuudega inimesed.

«Sportlik tegevus on nende inimestele väga oluline ning aitab integreerida tavamaailmaga. Tänu sellele tunnevad

nad ennast teiste hulgas võrdväärseks,» sõnas Lahmuse kooli õpetaja Kuuno Tiitus. Ta märkis, et väga paljudel spordialadel kaasa tegevad eriolümpilased ei jää tihti tavainimestele sportlikes tulemustes alla.

«Nad on väga osavad ja hakkajad,» kiitis Tiitus. «Meie

koostööpartnerid on teiste hulgas politsei- ja piirivalveamet ning jalgpalliklubi Viljandi Tulevik.»

Tänuürituse meelalutuslik osa oli väga tujuküllane: Tanja tantsukool Viljandist ja seitsmeaastane laulumees Ainar Arula panid publiku rõkama.

Bussijuhid August Maasing (ees) ja Vladimir Lenbaum on sama liini kordamööda sõitnud kolm aastat, aga kääridega puruks lõigatud tekstiili nägid nad esimest korda.

ELMO RIIG

KROSSIRADA

Taluperemees: ärge kolige Karksi valda!

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Karksi vallavolikogu asub tänasel istungil vormistama vastust Mäeküla elanike avaldusele, millega nood vaidlustasid Vana-Virite talu maaüksuse uue detailplaneeringu algatamise, sest selle heakskiit seadustaks mulli sinna loata ehitatud krossiraja. See aga poleks ümbruskonna rahvale meelt mööda, sest mootorrattaste müra häirib neid.

Raja üks vastaseid, Sambla talu peremees Andres Liinat on veendunud, et kohalik võim jätab kogukonna pika nina ja jääb arendaja selja taha.

Muu hulgas soovivat ta kõigil, kel on mõttes Karksi valda maakodu rajada, plaanist eos loobuda, sest selles omavalitsuses pole tema meelest naabri omavoli all kannatavatel elanikel mõtet kohaliku võimu kaitsele lootda.

Andres Liinat, millist otsust te volikogult ootate?

Eelinfo lubab oletada, et nad ei rahulda vaiet. Kui see tõesti nii läheb, on tegu kummastava looga, sest volikogul oli hea võimalus veada detailplaneeringu materjalides parandada.

MÄEKÜLA VASTASSEIS

Mäeküla asub Karksi–Anikatsi tee ääres.

- Andres Liinat asus perega Sambla talu hooneid korda tegema kaheksa aastat tagasi. Nüüd on ta Mäeküla püsielanik ning käib igapäevatoöl Tartu ülikoolis, kus on ametis kantslerina.
- Vaidlusalune krossirada koos abihoonetega rajati eelmisel suvel Sambla talust poolteist kilomeetrit lõuna pool asuvale Vana-Virite maaüksusele. Selle omanik on osaühing V Kolonn, mis omakorda kuulub motokrossihuvilisele ettevõtjale Aivar Moksile. Tema tegutseb argipäeviti peaausjalikult Tartus ning veedab talus vaba aega.
- Kaht maaüksust lahutab pikergune Mäeküla järv, mis koos selle kallastel kõrguvate puudega moodustab loodusliku kõlakoja ning kannab edasi krossirajalt kostvaid häälid.
- Aivar Moks kavatses oma talust kujundada keskuse, kus saaksid oma hobiga tegelda eeskätt need krossihuvilised, kelle jaoks lähikonnas juba olemas olevad rajad on profiili poolest liiga rängad.
- Et krossikeskusest kostab müra, ei meeldi selle rajamine vähemalt kümnekonna ümbruskonna majapidamise elanikele. Nad on vallavalitsusele läkitanud protestikirja ning viidanud tervele hulga krossiraja ehitamisel toimepandud seaduserikkumistele. Muu hulgas nõutakse vallavolikogult detsembris algatatud detailplaneeringu menetluse lõpetamist ning olemasolevate rajatiste ebaseaduslikuks tunnistamist.
- Sakala kirjutas kõnealuselt vastasseisust esimest korda tänavu 6. veebruaril.

Allikas: Sakala

Kordame üle: mille vastu te protestite?

Esitaks leiame, et detailplaneeringu algatamisel on tehtud märkimisväärseid vigu alates valeandmete esitamisest ning lõpetades sellega, et vald on ignoreerinud iseenda kehtestatud ehitusmäärust ega ole jälginud arengukava ja üldplaneeringut. Teiseks peame lubamatuks, et seda tüüpi objekti puhul pole nõutud keskkonnamõjude hindamist.

Kas ma saan õigesti aru: valeandmete all peate silmas tööka, et tegelikult sai krossirada juba mullu suvel valmis ja on nüüd aktiivses kasutuses, detailplaneeringu materjalid jätvad aga mulje, nagu oleks tegu alles plaaniga.

Jah. Karksi vald on otsustanud tagantjärele seadustada ebaseaduslikult tehtud rajatise. Eestis keeles on selle kohta konkreetsed sõnad: hämmamine ja pettus. Vald moonutab tegelikku olukorda.

Seda kinnitab juba ainuüksi detailplaneeringu algatamise põhjostulaat, mille kohaselt tahetakse maa sihtotstarve, mis on praegu maatulundusmaa, viia vastavusse selle tegeliku kasutamistotstarbega. Ja nii ongi! Reaalselt kasutatavaks seda kohta juba praegu krossirajana ja nüüd püütakse asi ka paberil ära vormistada.

Kui teema paar nädalat tagasi Sakala vahendusel avalikuks sai, väitis Vana-Virite omanik Aivar Moks, et tegelikult ei

ole tema maal veel mingit krossirada – ta lihtsalt olevat tiigi kaevamisest ülejäänud pinnase kinnistule laiendi veedanud ja kasutab vahel niisama oma peremeheõigust, et koos sõpradega mullakuhjade vahel sõita.

See on absurdne väide. Tegelikult on sinna investeeritud suur summa ning rada on valmis. Ehituseksperdil ei kulu üle viie minuti, tõestamaks, et tegemist on ehitusseaduse mõttes rajatise, mille tegemiseks pidanuks olema enne tööde alustamist täidetud terve hulk tingimusi.

Kõige enam tuska teeb see, et vallaametnikud räägivad sama juttu, mida omanik. Nii näitab vallavalitsus, et ta ei pea oma elanikest lugu. Kui arendaja avalikkusele valetab, võib seda hea tahtmise korral klassifitseerida demagoogiaks, mille kaudu ta loodab eesmärgini jõuda. Kui aga sama tekst tuleb ametnike suust, on see paha-tahtlik ja alavääristav käitumine valla kodanike suhtes.

Kui ma seitse aastat tagasi Karksi valda kolisin ja põlenud talukohta renoveerima hakkasin, olin justkui programmi «Maale elama!» üks pioneere. Kui ma peaks nüüd teist soovutama sama teha, peaksin lisama hoiatuse, et Karksi valda ei ole mõtet tulla. Selles omavalitsuses pole te kaitstud seadusi eiravate naabrite eest. Selle valla valitsus teid ei kaitse.

Kui Vana-Viritel ehituseks läks, pidanuks vallavalitsus kohe sekkuma ning asjaolude selgumise ja kõigi vajalike lubade saamiseni töö seisma panema. Seda ei tehtud. Asjade käik on andnud aluse arvata, et ametnikud ja poliitikud käituvad nii teadlikult. Varem on Karksi vald vastupidiselt tõestanud, et tal on sekkumiseks hoovad olemas, kui vaid tahtmist jagub.

Kas te peate silmas mõnd konkreetset näidet?

Jah. Mulle endale väljastas vallavalitsus 2006. aasta kevadel sauna rekonstrueerimise loa. Sama aasta sügisel pandi ehitus teiste ametkondade nõudmisel seisma. Tehti fotod, fikseeriti seis ning objekt konserveeriti. Ilmnes, et vald oli mulle luba andes oma volitusi ületanud, ning ma pidin nüüd veada kõrvaldama. Alles siis, kui kõigil paberitel olid allkirjad, anti luba ehitusega edasi minna.

Toonitan, et minul oli tööde alustamise hetkeks vallalt kirjalik luba olemas. Aga Vana-Viritel polnud eelmisel suvel, kui põhilised tööd ära tehti, ei projekteerimistingimusi, ei ehitusluba ega muid pabereid. Ja praegu, kui rada kasutatakse, pole sellel samuti kasutusluba.

Tegelikult pole Karksi valla vapil krossirataid kujutatud. Samas võiks need seal vabalt olla, sest Ainjas on juba aastakümneid heatasemeline krossirada. Nüüd on sellest vähem kui kümne kilomeetri kaugusel teinegi krossikeskus.

Miks peaks vald võtma endale arendaja advokaadi rolli?

Võib isegi öelda, et seaduserikkuja advokaadi rolli. Ma ei tea sellise käitumise tegelikke põhjuseid – võibolla on maaomanik lubanud midagi sellist, mis tõstab tema huvid kõrgemale kogukonna omadest.

Vallal on üldplaneeringu koostamise seletuskirjaga, milles ei leidu ühtki punkti uute krossiradade vajalikkuse kohta. Samas üks 2007. aasta riigikohtu lahend ütleb, et detailplaneeringuga saab üldplaneeringut muuta ainult erandlikult siis, kui üldplaneeringu kehtestamise järel on tekkinud ülekaalukas ja õiguspärane erahuvi. Siit ma järeldan, et vald peab uue krossiraja tegemise võimaldamist ülekaalukaks erahuvi. Mis konkreet-

Kohtuvaidlus tuleb nii või naa. Mind hämmastab, kuidas vallavalitsus alahindab ümbruskonna elanike võimet toimuvast aru saada nagu ka motiivi oma kodurahu kaitsta.

Mida te vallavanemale ja volikogu liikmetele soovitate? Mida nad peaksid tegema, et terav vastasseis võimalikult valutult lahendada?

Esimene soovitus on see, et vald peaks hakkama kõikidel juhtudel kinni pidama Eesti seadustest ning enda kehtestatud määrustest. Näiteks valla ehitusmäärusest, mis tugineb kahele tähtsale dokumendile: üldplaneeringule ja arengukava-

vale. Karksi valla üldplaneeringus ja selle seletuskirjas pole ühtegi korda mainitud sõnu «moto» ja «kross». Arengukavas on motokross jutuks ainult olemasoleva Ainja krossiraja kontekstis.

Teine soovitus: kui vallavalitsus siiski arvab, et tema kohus on kogukonnaga sõlmitud kokkulepped hoolimata võimaldada ikkagi veel ühe krossiraja ehitamist, peab ta seda otsust igast küljest kaaluma. Selleks on vaja teha põhjalikud analüüsid.

Üks oluline aspekt on veel. Krossiraja ehitamist võimaldades peab omavalitsus olema teadlik, et seda sorti rajatis kuulub valitsuse määruse järgi olulise ruumilise mõjuga objektide loetellu. Sellesse nimekirja kuulub 21 eritunnustega objekti alates tuumajaamast ning lõpetades loomsete jäätmete töötlemise kohaga. Teis-

te seas on loetus mootorsõidukite alaline võidusõidu- või testimisrada. See tähendab, et selle objekti asukohta saab vald määrata üksnes üldplaneeringu alusel, kusjuures kaaluma peab mitut asukohta. Samuti on kohustuslik maavane ja keskkonnaameti kaasamine. Lisaks käib seda sorti objektide kohta veel terve hulk nõudeid, mida Vana-Virite puhul pole silmas peetud.

See aspekt ei ole vallavalitsusele uudiseks, sest krossiraja arendajat detailplaneeringu menetluses esindav keskkonnanõukordasfirma Hendrikson ja Ko on sel teemal pidanud seministruumiga kirjavehust. Kogu materjal on avalik ning kättesaadav. Aga detailplaneeringu algatades ei räägitud volikogus sellest sõnagi. Seega ma järeldan, et vallavalitsus ei varja olulist teavet mitte ainult avalikkuse, vaid ka volikogu eest.

Võib-olla on siin tegu hoopis väikese valla haldussuutmatusega?

Osaliselt kindlasti. Volikogu liikmetel pole piisavalt pädevust või infot, et nii keerulisi küsimusi sõltumatult otsustada. Lisaks kahtlustan, et neil pole motivatsiooni olla vallavalitsuse suhtes nõudlik, sest paljude isiklik heaolu sõltub vallavalitsuse otsustest ja valla eelarvest. Tüüpiline väikese omavalitsuse probleem.

Jätame lõpetuseks juriidika kõrvale. Kui palju krossirajalt kostev müra teid ja teie naabreid tegelikult häirib?

Kõik sõltub foonist, millele müra tekib. Kui keegi toob müraallika Tallinna kesklinna, see ümbruskonna inimesi väga ei häiri. Hoopis teine lugu on seal, kus räni toksimist on kuulda kilomeetri kaugusele. Meil Mäekülas on nii ja me peame sellisest elukeskkonnast väga lugu.

Andres Liinat

MONITRAZ

Sakala fotograaf tegi parima pildi

Vabariigi aastapäeva eel lõppes Eesti Rahva Muuseumi väljakuulutatud kodumaa fotode kogumise võistlus ning parimaks Viljandimaa fotoks valis žürii Sakala fotograafi Elmo Riigi pildi «Hobumees».

Pilt on tehtud mullu septembris Olustvere õppetalus korraldatud künnivõistlusel, kus võttis mõõtu hulk Eesti tuntud inimesi, ning jäädvustatud on astroloog Igor Mang.

Mullu 23. veebruaril välja kuulutatud võistlusele oodati Eestimaal 2013. aastal tehtud fotosid elust meie ümber: kohtadest, inimestest, sündmustest, nii igapäevastest kui pidustest tegevustest. See tõi tubli täiendust Eesti Rahva Muuseumi fotokogule piltidega, mis kajastavad elu Eestis tänapäeval.

Võistlusele saadeti 2170 fotot 360 autorilt ning mitmesugustel teemadel: pereelust, traditsioonilistest ja tänapäevastest töövõtetest, kultuuriüritustest, kontsertidest ja muudest üldrahvalikest kogunemistest. Pildistati muinsusobjekte, kultuuriväärtusi ning vanu ja alles loodavaid rajatisi.

Pühapäeval tunnustas fotovõistluse patroon president Toomas Hendrik Ilves Pärnus Endla teatrimajas võistluse parimaid autoreid ning samas avati pidulikult nende tööde näitus. (Sakala)

Võidu toonud pilt astroloog Igor Mangist.

ELMO RIIG

Pärast politseinike sekkumist leppisid kasiinos kaklema läinud mehed ära. PEETER KÜMMEL

Kasiinos läks kakluseks

Viljandi ainsas kasiinos läksid kaks alkoholi tarvitanud meest teisipäeva õhtul kaklema.

Tartu tänaval asuva kasiino töötajatel tuli turvafirma ja politsei poole pöörduda kella veerand üheksa paiku õhtul, kui kaks omavahel tuttavat meest otse mängumasinade vahel kaklesid. Mis mehi tülli ajas, pole teada.

Kohe, kui turvamehed ja politseinikud sündmuskohale jõudsid, konflikt vaibus. Mehed leppisid omavahel ära, teistel klientidel nende vastu pretensioone polnud ning kasiino kahju ei saanud.

Mehed rahunesid ning lubasid, et nad omavahelisi tülisid enam kätega ei lahenda ning teisi kliente ei tülitata. (Sakala)

Uus keskus võtab väikekoolide tugispetsialistid oma katuse alla

MADIS JÄRVEKÜLG
madis.jarvekylg@ajaleht.ee

Sihtasutus Innove asutab 1. septembriks igasse maakonda Rajaleidja keskuse. Muu hulgas soovitakse sel moel väikekoolide tugispetsialistidele täiskoormusega tööd pakkuda.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muudatustest tulenevalt peab haridus- ja teadusministeerium või riigi hallatav sihtasutus Innove juhatause liige Robert R. Lippin. «Maakondlik Rajaleidja keskus võtab selle spetsialisti palgale ja siis saaks koolidega juba töögraafiku täpsemalt kokku leppida.»

Tugispetsialistide teenuste tagamiseks peab raha leidma omavalitsus. «Kuidas tugispetsialisti töö täpsemalt korraldatud on, kas ta on kooli palgal või ostetakse mõnest

firmast teenust sisse, sõltub koolijuhli nutikusest,» ütles Lippin.

«Kui mõni spetsialist on osaliselt ühes koolis tööl, aga oleks valmis ka teist kooli teenindama, saab ta meie kaudu neid asju lihtsamalt korraldada,» tähendas ta.

Viljandi maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja Ilmar Küti sõnul on plaanis uues keskses spetsialistidele määrata teatud koolid, mida nad hakkavad teenindama. «Suured omavalitsused peavad kalkuleerima, mis tuleb odavam: kas võtta tööle oma koole nõustavad täiskohaga spetsialistid või osta teenus sisse,» lausus Kütt ja lisas, et see kava on väga uus ning paljud asjad veel lahised.

Kirivere põhikooli direktor Vahur Juudas rääkis, et seni on kool kasutanud Viljandimaa nõustamis- ja õpiabikeskuse Vasem-Parem psühholoogi teenust. Ainsa tugispetsialistina on Kirivere kooli palgal 0,25 kohaga logopeed, kes töötab muidu Võhma gümnaasiumis.

«Sellest, kui kõik tugispetsialistid on seal üheskoos, on kindlasti abi,» kommenteeris Juudas keskuse loomist.

Eeldatavasti hakkab enamik nõustamis- ja õpiabikeskuse Vasem-Parem spetsialistide tööle loodavas Rajaleidja keskses. «Mõte on selline, et ühineme Rajaleidja keskuse-

Robert R. Lippini sõnul saab tulevase Rajaleidja keskuse eesmärgiks pakkuda spetsialistidele täiskoormusega tööd. MARGUS ANSU (POSTIMEES)

ga. Kuidas täpselt, see on arengute küsimus,» sõnas nõustamiskeskuse juhataja Reet Nigol.

Tema sõnul läheb õppenõustamisteenuste osutamine ja karjäärinõustamine Rajaleidja keskuse pädevusse. Töenäoliselt pakub Vasem-Parem aga edaspidigi lisateenuseid, nagu perelepitus,

õpiabi, koolitused või loengud.

Esialgsete plaanide järgi võiks uus keskus asuda maavalitsuse majas Tasuja puiestee 6. «Kui keskuse juht on valitud, arutame temaga ruumilahendusi lähemalt,» ütles Robert R. Lippin. Parajasti ongi tema sõnul käsil keskuse juhi kandidaatide söelumine.

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus ja Juhatause Kompetentsikeskus OÜ koostöös Viljandimaa Arenduskeskusega kutsuvad mittetulundusühenduste juhataste liikmeid ja tegevjuhte, kellel on vähemalt aastane praktiline mittetulundusühenduse juhtimise kogemus, kandideerima koolitusele

„INIMESTE JUHTIMINE“

Koolituse tulemusena paranevad osalejate teadmised ja oskused, kuidas mittetulundussektoris töötajaid ja vabatahtlike juhtida ja motiveerida nii, et nad oleksid valmis vastu võtma vastutust; kuidas lahendada konflikte, kaasata uusi inimesi ühenduse tegevustesse, kuidas hoida head sisekommunikatsiooni. Koolitus toimub „Mittetulundusühenduste maakondlike tugistruktuuride programmi“ raames ning aitab kaasa mittetulundusühenduste institutsionaalse võimekuse ja professionaalsuse tõusule.

Koolituse sisu:

- töötajate ja vabatahtlike juhtimine ning motiveerimine, vastutuse delegerimise erisused mittetulundusühenduses
- juhataste töö korraldamine, koosolekute läbiviimine, kaasamine
- konfliktide lahendamine
- uute inimeste kaasamine oma ühenduse tegevustesse
- efektiivne sisekommunikatsioon mittetulundusühenduses

Koolitus toimub: 17. ja 18. märtsil 2014 kella 10–17.15
Centrumi konverentsisaalis (Viljandi, Tallinna mnt 24)
Koolituse maht on 2 x 8 ak tundi ehk 16 ak tundi

Koolituse viib läbi kogenud praktik ning Juhatause Kompetentsikeskuse juht Kaidi Holm

Koolitusel osalemine on tasuta, kuid palume eelnevalt registreeruda hiljemalt 8. märtsiks ja esitada motivatsioonivaldus. Täpsem info arenduskeskus.viljandimaa.ee või tel 433 0446, 5788 0245

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

REGIONAALARENGU TOETUSEKS

Lisainfo:
Viljandimaa Arenduskeskus
Tel 433 0446, 5788 0245
jaanika.toome@viljandimaa.ee

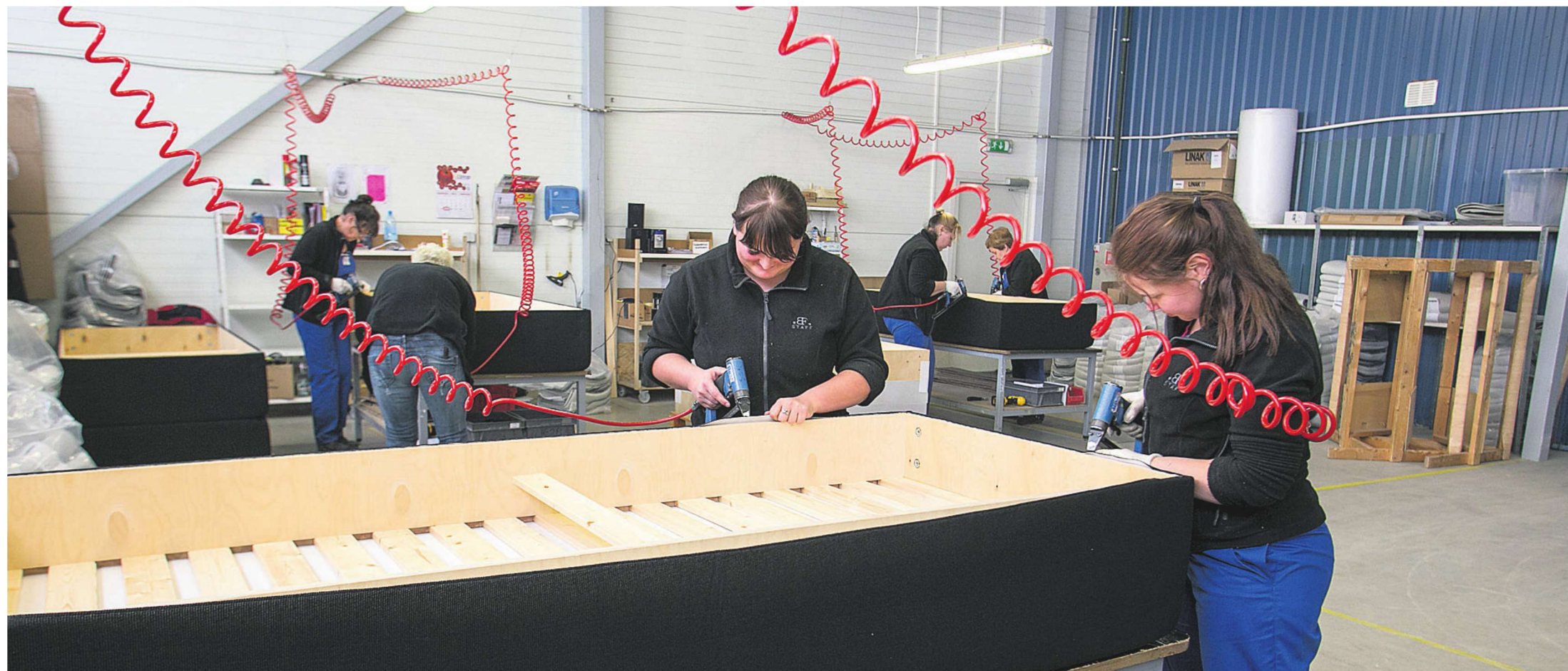

TEEMAD

Toimetaja RANNAR RABA, 433 0051, rannar.raba@ajaleht.ee

7 500 000

Kui ülemöödunud aastal oli osaühingu Bed Factory Sweden käive 6 200 000 eurot, siis mullu kasvas see juba 7 500 000 euroni.

2006. aastal Viljandis paarikümne töötajaga tegevust alustanud vooditehase palgal on praegu ligi 80 inimest.

2 x ELMO RIIG

BED FACTORY SWEDEN

Mootorvoodite tootja kosub jõudsalt

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

«See võib kõlada usku- matuna, aga mida aeg edasi, seda suurema osa päevast veedavad inimesed voodis,» põhjendab Viljandis peamiselt Skandinaavia tellijatele kõrgekvaliteedilisi voodide tootva Bed Factory Sweden tegevjuht Erkki Ehand seda, kuidas ettevõtte on õnnestunud neli aastat järjest käivet ligi 20 protsendi võrra kasvatada.

Viljandi tehases valmib igal aastal 8000–10 000 sellist voodit, mille jalutsi- ja peatsiosa asendit saab elektrilise mootoriga reguleerida, nii et tegu on ühe Skandinaavia suurema mootorvoodite tootjaga. Lisaks teeb ettevõtte igal aastal umbes sama palju motoriseerimata voodideid.

Kui lõviosa toodangust jõuab kasutajateni Rootsis, Taanis ja Norras, siis väiksemad kogused müüakse kaugemates riikides. Näiteks on Viljandis tehtud voodid kasutusel Saksamaal, Hollandis ja Venemaal, aga ka eksootilistes maades, nagu Alžeerias, Kambodžas, Dubais ja Austraalias.

«Voodi pole enam ammu ainult magamise koht. Noorem põlvkond on hakanud tänu moodsatele infotehnoloogilistele abivahenditele seal isegi

töötama. Seepärast muutuvad mootorvoodid, mida saab lihtsa nupuvajutusega just sulle parasjagu sobivasse asendisse sättida, üha nõutumaks kaubaks,» räägib Erkki Ehand.

Teisalt aitab seda laadi toodete turgu laiendada liikumiskustega eakate osa suuremine jõukates Põhja-Euroopa maades. «Kui vanal inimesel on jõukohane endale soetada voodi, millest püstitõusmine on tänu reguleeritavale põhjale harjumuspärasest märksa hõlpsam, siis seda ta ka teeb,» nendib Ehand.

Kallid ja kvaliteetsed

Osaühing Bed Factory Sweden on orienteeritud eri kaubamärkide all müüdavate kallimat sorti kõrgekvaliteediliste voodite tootmisele. «Kasutame materjale, mis on mitu korda kvaliteetsemad kui need, millest on kokku pandud keskmises Eestis mööblikaupluses müügil olevad voodid. Lisaks pöörame suurt tähelepanu keskkonnasõbralikkusele,» ütleb Erkki Ehand.

Kui inseneritöö ja voodite kokkupanek on tervenisti viljandlaste kanda, siis enamik detaile valmistatakse teistes riikides, näiteks Belgias, Saksamaal ja Hollandis. Tehasel on praegu koostöö ligi 160 tarnijaga.

«Head kvaliteeti on võimalik tagada üksnes siis, kui osad valmivad seal, kus on kõige rohkem kompetentsi. Ise jalgratast leiutades tuleks kohe kvaliteedis järele anda,» selgitab Ehand ning lisab, et paljuski selsamal põhjusel on nad seni jäänud truuks Lääne-Euroo-

pa alltöövõtjatele ega ole tik- kunud Aasiast tarnijaid otsima.

Seda, milliste kaubamärkide all Viljandis treileritele laetav toodang lõpuks üle mere ostjateni jõuab, ei soostu tegevjuht üldsusega jagama, põhjendades, et mitu nende koostööpartnerit on suured börsiettevõtte, kes pole oma nime avalikustamiseks voli andnud. Küll aga märgib ta, et alates üle-eelmisest aastast on nad ka oma nime all müünud jõudsalt üht hotellivoodite kollektiiooni.

2006. aastal Viljandis tegevust alustades oli Bed Factory Swedenis paarkümmend töötajat. Nüüdseks on nende arv neljakordistunud ning senise kasvutempo jätkudes peetakse tõenäoliseks kollektiivi edaspidistki suurenemist.

Vilunud tuumik

Erkki Ehandi leiab, et kuniks seadustes ja majanduslikes oludes midagi drastiliselt ei muutu, on Viljandi vooditehase pidamiseks igati sobiv

koht. Esmatähtsana nimetab ta seejuures töötajaskonna vilunud tuumikut, kelle teadmised ja oskused võimaldavad igasuguste tellimustega toime tulla.

«Kui klient vajab näiteks Šotimaal renoveeritavas vanasse lossi kolmrukkset voodit, siis selle ta ka saab. Kõrgema kvaliteedi puhul ei tohiks olla mingeid standardeid – «paindlikkus» on see märksõna, mida me kõige tähtsamaks peame,» kõnleb Ehand.

«Eriühendustega toimetamiseks ei ole ju kõige olulisem see, milline on töötaja haridus, vaid see, kui vastuvõtlik on ta uutele situatsioonidele.»

Möödamines mainib Ehand, et Eesti kutsekoolid peaksid noori õpetades senisest rohkem praktikale rõhku panema. Nii oleks tema arva- tes võimalik vähendada selliseid juhtumeid, et äsja kooli- pingist tulnud inimese teadmised tootmiseladmetest ja -materjalidest on aegunud.

Tehase palgataset nimetab Erkki Ehand normaalseks. «Eks me kõik tahaksime alati teenida rohkem, aga kui võrrelda meie tasusid mujal sarnase töö eest makstavatega, pole meil põhjust häbi tunda. Iga päev toodete kokkupanemise ja pakkimisega tegelevate töötajate brutopalk jääb praegu 525 ja 750 euro vahele sõl-

tuvalt sellest, millisesse at- messe nad parasjagu kuulu- vad. Aga loomulikult on ka spetsialiste, kes teenivad roh- kem. Lisaks panustame uut te- hast ehitades töökeskkonda, mis on samuti inimeste moti- veerimiseks väga oluline.»

Veebruari algul ostis Bed Factory Sweden linnalt 80 500 euro eest Riia maantee 66 asu- va 20 262 ruutmeetri suuruse kinnistu hoonestusõiguse pool- esajaks aastaks. Sügiseks peab seal valmima tehasehoone, ku- hu saab praegu kolmes eri pai- gas laiali olevad tootmisüksu- sed kokku kolida.

Kaheksas aasta Eestis

Osaühingu Bed Factory Sweden emettevõtte Bed Factory Sweden Holding AB asutati 1993. aastal Rootsis. Sellest 56 prot- senti kuulub abielupaar Eva ja Håkan Falkile. Ülejäänud osa omanik on investeerimisettevõ- te Varenne AB.

Äri sai alguse, kui varem mootorite vahendamise- ga tege- lnud insener Håkan Falk mõtles välja uudse mootorvoo- di põhja ja pani aluse selle tootmisele.

Eesti tütarettevõtte käivitus 2006. aastal. Kui varem oli Rootsis tegeldud üksnes mootorvoodite sisuga, siis Eestis ha- kati voodide juba algusest lõpu- ni kokku panema. Ühtlasi õm- meldakse kohapeal valmis peh- med osad.

Firma toodang jõuab ostja- teni valdavalt suurte mööblika- ubamärkide all. (Sakala)

Tehase tegevjuht Erkki Ehand näitab mootorit, mis alles ootab voodi sisse peitmist. Samasugused leiavad koha umbes pooltes nendes tehases valmivates magamisasemetes.

TOIDULAUD

Tootearendaja ponnistused: magusast leivast soolase jogurtini

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Ajad, mil toidupoes müüdi üht sorti saia, leiba ja piima ning valiku määras paberilehega pätsi katsumine või tinapaberist korgilt nädalapäeva lugemine, on jäänud aastakümnete taha. Et kapitalistlikus tarbimishiskonnas oma tootega silma paista, näevad firmad innukalt vaeva tootearendusega.

Mõnikord sünnivad imemaitsvad müügihitid, kuid juhtub ka seda, et kõhutäide äpardub ja see koristatakse lettidel kiiresti.

Koostasid põnevamatest leidudest ühe õhtusöögi ostukorvi.

DLight (SAKU ÕLLETEHAS)

Ühte pudelisse on lubatud lipsata nii õllel kui granaatõunamahlal. Viimati nimetatut mekkisin siis, kui nõukaaegses reklaamklippis seda kolmeliitri purgiga parimale breiktantsupaarile auhinnaks jagati. Mahla õllega segamine kõlab rohkem nagu tööõnnetus sauna eesruumis. Õlut juuakse ennekõike ju ikka seepärast, et see maitseb nagu õlu. Naisperele kokteil aga meeldis. Ju selgitab see ka sihtrühma. Et säärane tooterühm on eri maitsetega müügihitid olnud juba pikalt, tundub arendus õnnestunud olevat.

KRISTIINA TAMBERG, Saku Õlletehase kommunikatsioonijuht

Eesti tarbija on üsna uuendusmeelne. Seega oleme ikka aluseks võtnud maailmas levivaid uusi maitseid ja trende. Toodete arendamise protsess on pikk ja põhjalik, keskmiselt võib selleks kuluda kuni aasta. Vana ja uus käivad ikka käsikäes. Saku tootevalikus on vanade retseptide järgi pruulitavaid jooke, kuid toome välja ka uudislikke maitseid ja kombinatsioone. Meil on ettevõttes selline tore tava, et kõik töötajad saavad endale uue toote esimesena maitsemiseks.

LIMONAADIMAITSELINE TARRETIIS (MAAG PIIMATÖÖSTUS)

Maitse on nii autentne, et vanakool võib esiti segadusse sattuda. Kas tõesti on marslased või Vip-lala lapsepõlve lemmikrüüpe kuidagi sedasi ära tinistanud, et sest on vaid magus sült maha jäänud? Mekkides oli õhus lämbumisoht, sest aju käskis mälumise asemel neelata. Õnneks võttis laps lusika käest ja sõi võdiseva olluse meelsasti ise ära.

RUTA KALLASPOOLIK, Maag Piimatööstuse turundusjuht

Ma ei pea limonaadimaitselist tarretist väga eriliseks tooteks. Teatavasti koosneb klassikaline limonaad sidrunist, suhkrust ja veest. Nii ka see tarretis. Mis puudutab aga impulsstootete kategooriaid, siis inimesed ootavad vaheldust. Klassikalised maitseid võivad püsida kümneid aastaid. Samas pakkusime eelmisel sügisel Mohhiito ja maasika-banaanijogurtijooki, mis olidki müügil hooajaks. Mõni aasta tagasi tegime Rakvere punklalupeoks soolaseid jogurtijooke. Neid osteti üsna kenasti, aga mitte piisavalt. Ilmselgelt polnud Eesti tarbija soolaseks jogurtiks valmis.

AHJUPRAAD POHLAMOOSIGA (NÕO LIHATÖÖSTUS)

Kord aastas on ikka verivorstid ahju visatud ja neid pärast väikese pohlamoo-siga maku tõmmatud. Nüüd on aga tüütu purkidesse villimine vahele jäetud ja hapukad marjad koos lihaga ära pakendatud. Õigupoolest pole keset mee-, rabarberi-, kuusekäbi- ja kruusamarinaade moosiga mäkerdamine teab mis heureka-hetk, aga jõuluajal võis nii mõnigi avastada, et on sellise käntsaka enda teadmata koos kahe tonni mandariinide ja mõnekümne aknale käiva «ohukolmnurgaga» poes kotti pistnud.

Tegelikult oli täitsa söödav. Vist sellepärast, et pohlamaitset tuvastada ei õnnestunud.

SIMMO KRUUSTÜK, Nõo Lihätööstuse müügi- ja turundusjuht

Toode toodi turule juba kolm aastat tagasi. Pohlamoo ja sealiha sobivad omavahel ideaalselt ning on tarbijatelt saanud palju kiidusõnu. Oleme katsetanud tuhandeid retsepte ja ideid, kuid söelale jäävad ikka need, mis on tõeliselt isuäratavad. Sellel aastal toome turule väga põneva suvetoodete sarja, mille arendamises on kaasa löönud mitu Eesti tippkokka. Tootearenduse raudreegel on: tee toode, mida ise ka sööd!

KODUNE PRAEKAPSAS PÕLTSAMAA KULDSEGA (PÕLTSAMAA FELIX)

Eks praekapsas ole kõige parem ikka omahautatuna, aga kes see seda tänapäeva kiire elutempo juures aeroobikasaali, laste jõulunäidendite ja maniküüri vahet pendeldades endale ikka lubada saaks. Et aga tavaline hapukapsas liiga prosta ei tunduks ja sõbrannadele uut klatsiteemat ei annaks, haarab moodne perenaine poest kaasa just selle toote. Kusjuures kapsa maitsele vana hea õunapeedi lisamine halvasti küll mõjunud pole.

KARIN VEEROJA, Põltsamaa Felixi juhtiv tootearendaja

Põnevamad tooted pakuvad tarbijale maitseelamusi. Nende loomine käib katse-eksituse meetodil. Kui juba arendajale meeldib, kaasatakse järjest suuremaid maitsemisrühmi ning turule jõuavad need tooted, mis saavad vaid väga head hinded. Hästi õnnestunud uudistoodete võib tootmises püsida päris kaua. Kunagi on ju ka Põltsamaa Kange sinep olnud uudistoodete.

SEALIHA SINEPISES TARRENDIS (RAKVERE LIHAKOMBINAAT)

Rakveres peeti koosolekut raudselt reede õhtul. Kellelgi oli juba saun soojas, kedagi ootasid sõbrad keeglisaalis ja keegi pidi naisega spaasse pörutama. Kujutan ette protokollit teksti: «Sült on igav, mis teeme?» – «Hmm, Toitsil on täna juubel, seal on pika laua pidu. Saab rooljet ja sülti... Mõtles, pigistad tubli sortsu teravat sinepit veel taldrikuäärele ja... Kuule, lihtne: paneme sinepi sülti sisse! Tsau-pakaa, esmaspäeval näeme!»

Muidu sült nagu sült ikka, vähe peenem nimi lihtsalt. Sinepi kohalolekust annab märku hägune kallerdis ja äramärkimine koostisainete nimistust. Aga enegi on juhtunud, et mõni külaline jätab ballile tulemata. Ega see siis ometi halb olnud, aga sinep tuli ikka endal külmkapist välja otsida.

TRIIN LÕOKE, Rakvere Lihakombinaadi turundusjuht

Kuigi tootearendus on loomuline tegevus, kehtivad siiski teatud reeglid ning komponendid ja maitseid, mis omavahel ei sobi, siiski naljalt kokku panema ei hakata. Selles tootes ei ole tegelikult midagi uut. Sealihasült on Eestis ikka söödud sinepiga. Meie panime need kaks asja lihtsalt kokku. Üldiselt tänapäeval uute toodetega niisama lihtsalt katsetama ei minda, sest konkurents on väga tihe.

ŠOKOLAADILEIVAKE (EESTI PAGAR)

Retromehele kõlab see sama ahvatlevalt kui präänik pekitikkidega. No kuidas sa lõikad sellise asja peale paksu keeduvorstiviilaka? Keegi ei taha ju magusat hakklihakat! Ega ju? Meenub, kuidas lapsena maasikatele ja piimale koge-mata suhkrul asemel soola peale kühveldasin. Röökimise peale lendas kohale isa, ehitussõrg näpu vahel. Arvas, et olen jälle naela jalga astunud.

Tegin mõnda aega ümber diivanilaulu ootava leiva kahanevaid ringe ja pistsin lõpuks palukese põske. Täiesti korralik iseseisev maiuspala. Ärge ainult mingil juhul singi või munaga sellele ligi hiilge!

MARIA MARTIN, Eesti Pagari müügi- ja turundusassistent

Tarbijad hindavad selliseid traditsioonilisi tooteid nagu must leib, kuid soovivad ka vaheldust. Pagari fantaasia on piiritu, katsetada saab kõikvõimalike maitsetega ja sobimatuid komponente ei ole. Muide, sõbrapäeva puhul tehti šokolaadileivakesed südamekujulisena.

KIIRABI TEEB KA SOTSIAALTÖÖD

TIINA SARV
tiina.sarv@ajaleht.ee

Tartu kiirabi Viljandi baasi avarad ja mugavad tööruumid olid nädal tagasi rahvast täis, sest seal käis koolitus: Tartust olid kohale tulnud Andras Laugamets ja Raul Jalast, kelle käe all lihviti tähtsaid elustamisvõtteid.

«Kõritoru tuleks paigaldada oma kuuskümmend korda aastas, et asi päris käe sisse saada, aga tegelikult kiirabitöös tuleb seda hoopis harvem ette,» kommenteeris Raul Jalast, vaadates, kuidas öde mannekeeni peal harjutab. Ja lisas, et oskuste värskendamiseks õppused ongi.

Kaks inimest, kellega oli plaanis juttu ajada, arst Oleg Ületoa ja baasi vanem kiirabi-öde Kadri Toom olid parajasti sõidus. Tagasi jõudnud, ütles Kadri Toom, et nad käisid taas patsiendi juures, kes vajab pigem sotsiaalhooldust. Sellest käigust rulluski lahti meie kiirabi-juhtude ring.

Hooldamata ja haige vanur

Oleg Ületoa nentis, et väljakutse hooletusse jäetud vanainimese juurde pole viimasel ajal sugugi erandlik, ja kirjeldas viimatist juhtumit.

«Sõitsime kohale. Mustas koristamata toas lamas voodis vanem mees. Kodus tal hooldajat ei ole, perearst pole käinud, mingisugust infot tema haiguste kohta pole. Seal vist siiski käib üks niinimetatud hooldaja, alkoholisoõltlane, kes ise on kiirabi vana tuttav, sest põhjustab palju asjatuid kutseid. Pensionipäevadel on kohal suurem alkoholilembene selts-

kond, juuakse ja kakeldakse. On teadmata, kas sotsiaaltöötaja ja perearst on sealse olukorraga kursis.

Vanainimene lamas mustas äravajunud voodis oma ekskrementides. Naabrimees tuli juhuslikult vaatama ja kutsus kiirabi. Kuulamisleiu ja muude sümptomite järgi võis arvata, et tal on kopsupõletik. Tänapäeval ravitakse seda kodus, aga et seal oli põhiline hooldusprobleem, siis me lihtsalt pidime midagi ette võtma ja tõime mehe haiglasse. Siin teha järgmine otsus, mis temast edasi saab.»

Arst lisas, et ta on endalt küsinud, kas see ongi kiirabi töö, ja leidnud, et juu on. «Kui inimene on üks ja tema seisundi vastu ei tunne huvi napsisõbrast kaaslane, perearst ega sotsiaaltöötajad ning kui hooldamatusest on tekkinud tervisehädad, siis jõuamegi meie temaga haigla erakorralise meditsiini osakonda. Seal võtab meid vastu valvearst, kes sellise patsiendi üle loomulikult ei rõõmusta, sest tal on erakorralisi, tõesti kiiret abi vajavaid haigeid palju.»

Rütmihäired ja vererõhk

Kiirabi väljakutsete põhjustest rääkides märkisid meedikud, et sageli on need südame rütmihäired, kõrgvererõhktõbi ja liigne alkoholi tarvitamine.

Pärimisele, kui kõrge peab vererõhk olema, et kiirabi kutsuda, vastas Oleg Ületoa: «Küsimus ei ole päris asjakohane. Normaalseks peetakse vererõhku kuni 140/90 mmHg. Kui väärtused on kõrgemad ja enesetunne halb, tuleb võtta ühendust perearstiga või helistada perearsti nõuandetelefonil 1220.»

Arst täpsustas, et juhul kui kõrgele vererõhule lisanduvad peavalu, survetunne rinnus, kaelas või kätes, iiveldus, pea-

pööritus, kõnnaku- või kõnehäire, käe või jala ebaloomulik nõrkus, tuleb kindlasti kohe kiirabi kutsuda.

Kadri Toom tõdes, et paljud vererõhuhaiged unustavad ravimit võtta. «Patsiendid ei tee piisavalt koostööd perearstiga ja sageli nad ei tea, kuidas toimida, kui rõhk tõuseb tavapärasest kõrgemaks: kas võtta rohkem ettekirjutatud ravimit või oodata kiirabi saabumist? Neid asju tuleb arutada oma raviarstiga. Kiirabi teeb erakorralist tööd ja lahendab hetkeolukorra. Raviskeemi koostamine on perearsti töö käskäes haigla eriarstiga.»

Doktor Ületoa selgitas, et südame rütmihäirete puhul on kuldne 48 tunni reegel. «Kõige sagedasem on kodade virvendusarütmia. Normaalne rütm tuleb taastada 48 tunni jooksul. Hiljem on see keerukas ja tekitavad tüsistuste oht.»

Kui perearstil ei ole õnnestunud rütmihäirega kaasnevat südameklõppimist ohjeldada, on tekkinud tursed jalgadel, hingamisraskus või insuldi tunnused, tuleb arsti sõnul viivitamatult kutsuda kiirabi.

Üks kiirabi kutsumise põhjusi on valu rinnus. Oleg Ületoa ütlemist mööda tuleb karta pigistavat või suruvat püsivat valu rinnaku taga, selle kiirgumist vasakusse kätte, kaela või selga. Tihti on selline ohtlik valu seotud füüsilise pingutusega.

Närivalu on arsti selgituse kohaselt terav. See ei ole tavaliselt püsiv ega seotud aktiivsete liigutustega. Rindkerevalu võivad aga põhjustada ka paljud teised haigused. Nende puhul on mõistlik minna perearsti vastuvõtule.

Kui ravitakse telefoni teel

Kadri Toom meenutas hiljutist visiiti perekonda, kus väike laps oli neli päeva haige olnud. «Ema helistas perearstile,

Erakorralise meditsiini arst Oleg Ületoa ja öde Kadri Toom on just abivajaja juurest tulnud.

2 x ELMO RIIG

koduvisiiti ei tehtud, määrati antibiootikumravi. Ilm oli külm, vanematel autot ei olnud ja haige lapsega arsti juurde minna ei saanud. Lapsel oli 39 kraadi palavikku ja köht lahti. Kiirabibrigaadil ei jäänud muud üle kui ta haiglasse viia.»

Oleg Ületoa rõhutas, et lapse, aga ka täiskasvanud patsiendi puhul on oluline vaatlus ja ravi määramine telefoni teel ei ole kuidagi õigustatud. «Lapse puhul on tähtis kõik: kurk, kõrvad, lümfisõlmed, nahalõve, kopsukuulatus, kõhu katsumine. Aga ka lapsevanematele olukorra selgitamine.»

Liiga tagasihoidlikud

Leidub keni tagasihoidlikke inimesi, kes on eluaeg terved olnud ega ole arsti juures käinud. Haigestudes jäävad nad tihti enesetunde paranemist ootama ja kutsuvad kiirabi alles siis, kui haiglasse minek on paratamatu. Mõne haiguse korral on aga sel juhul häid ravitulemusi saada juba hilja.

«Niisuguseid juhtumeid on õnneks siiski harva,» lausus Oleg Ületoa.

Kadri Toom aga nentis, et muret teevad vanainimesed, kes ei oska insuldinähte küllalt tõsiselt võtta. «Mõeldakse, et kui käsi muutuski nõrgemaks või tekkis kõnehäire, küll see siis üle läheb. Tänapäevased insuldi ja infarkti ravimeetodid aitavad tõhusalt, aga heade tulemuste saamiseks on ülioluline kiire tegutsemine.»

Kas Viljandisse või Tartusse

Oleg Ületoa nimetas haigusi, mille puhul patsient viiakse otse Tartusse. Need on kodus sümptomite ja EKG põhjal diagnoositud äge müokardi infarkt ja trombolüüsi piiridesse mahtuv ajuinfarkt.

«Trombolüüsi saab teha nelja poole tunni jooksul pärast sümptomite teket – siis on võimalik trombe ravimite abil lahustada. Siiski võivad olla teatud vastunäidustused, mille korral trombolüüsi ei tehta.»

Insuldi põhitunnus on lihtsustatult kehapoole nõrkus. Sellega võib kaasnedä mitmesuguseid sümptomeid.

«Tartusse viiakse ka raske- te hulgitraumadega, kuid sta-

biilses seisundis patsiendid. Ülejäänud juhtudel viib kiirabi tee Viljandi haiglasse. Aga ka väga raskest seisundist patsiendid tuleb mõnikord kohalikus haiglas stabiliseerida, enne kui nad kõrgema etapi ravi-asutusse sõidutatakse,» kõnles arst.

EMO ei ole kiirabi

Paljud inimesed arvavad, et haigla erakorralise meditsiini osakond ehk EMO ongi kiirabi. Oleg Ületoa aga toonitas, et erakorralise meditsiini osakond ei ole kiirabi ja kiirabi ei ole EMO. «EMO-sse saab häda korral ise ööpäev läbi kohale minna, kiirabi kutsutakse kohale Elvas asuva Lõuna-Eesti häirekeskuse kaudu numbril 112.»

Aasta algusest kuulub Viljandi kiirabi Tartu kiirabi koosseisu. Kehtivad ühtsed standardid, juhendid, varustus, koolitus ja nõuded.

Kiirabi asub Viljandi kesklinnas endise veetorni taga. Seal on baasi olmeruumid, koolituskeskus ja kolmest erivarustusega sõidukit koosnev autopark. Kaks autot on ööpäevases valves, üks on varuauto.

Kiirabi saab kutsed otse häirekeskusest ja reageerib viivitamatult. Kutsed jaotatakse raskuse järgi neljaks prioriteediks, millest delta on kiireim ja alfa võib vajaduse korral viibida, kuni kõrgema prioriteediga väljasõit on tehtud.

Aastatega palju muutunud

Oleg Ületoa tõdes, et aastatega on väljakutsete arv tunduvalt suurenenud ja kiirabi kvaliteet märksa parem. «On tõusnud töötajate erialane tase ning paranenud varustus ja väljaõpe.»

Kiirabis töötavad erakorralise meditsiini arstid, anestezioloogid ja erakorralise meditsiini öed. Kiirabitehnikud-autojuhid on saanud tehnika ja meditsiini vallas täiendust. Nad on võimelised kasutama meditsiiniaparatuuri ja tunnevad ravimeid.

Tänu kesklinna paiknemisele jõuab kiirabi abivajajani kolm-neli minutit kiiremini. Autod on ühtlaselt komplekteeritud ja kui vaja, saab üks brigaad teist samaväärselt asendada.

KIIRABI

Tartu kiirabi Viljandi baas

- Asub Viljandis Jakobsoni t 3a.
- Viljandimaal on korraga valves neli brigaadi: Viljandis üks arsti- ja üks õebrigad ning lisaks on õebrigad Abjas ja Suure-Jaanis.
- Viljandi baasis töötab kokku kaheksa arsti (neist enamik osalise koormusega), 30 öde ja 12 kiirabitehnikut.
- Häirekeskuse number kiirabi kutsumiseks on 112.

Allikas: Kadri Toom

Kiirabiõed Gea Sarapuu ja Kersti Tilga harjutavad mannekeeni peal intubatsioonitoru paigaldamist, mida võib vaja minna hingamisraskusega patsiendi abistamiseks.

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee. Kuulutused tel 433 0062, kuulutused.sakala@ajaleht.ee

TEATER

Viljandi nukuteatris etendub täna kell 11 «Hiir, mutt ja langev täht». Lisainfo tel 433 4295. Lossi tänav 31, Viljandi.

Ugala suures saalis on täna kell 13 «Õed nõiduses» ja kell 19 väikeses saalis «Y-generatsioon». Vaksali tänav 7, Viljandi. Tel 433 0777.

ÜRITUSED

Saarepeedi rahvamajas on 1. märtsil kell 17 täiskasvanute XVII loometantsupäev. Kõik kollektiivid ja tantsuhuvilised on oodatud. Pidu jätkub tantsuõhtuga. Kell 20 Margus Põldsepp ja Untsakad. Info ja laudade broneerimine telefonil 523 4605.

Karksi-Nuia aianduse ja mesinduse selts annab teada, et järjekordne õppepäev mesinikele ja asjahuvilistele toimub 1. märtsil kell 10 Karksi-Nuias seltsi majas Viljandi mnt 2a. Teemaks on kevadised tööd mesilas, lektor Antu Rohtla. Toimub ka vahavahtetus.

Viljandimaa vähihaigete tugirühma teabepäev on 3. märtsil kell 12 Posti tänav 20. Külas on Kõpu pastor Hedi Vilumaa.

NÄITUSED

Mõisaküla muuseumis saab 28. veebruarini vaadata näitust «Looduse aasta foto 2013». Nä-

Raamatukogu trepiahallis saab vaadata Remo Savisaare fotonäitust «Imelised linnud».

ELMO RIIG

ha saab 139 parimat tööd, mis valiti välja 1383 autori 10 957 foto hulgast. Info telefonil 435 5607 ja Mõisaküla linna kodulehel www.moisakyla.ee.

Tarvatu raamatukogu näituse-saalis on kuni 2. märtsini näitus «Igviku märgid – sümbolitesse

talletatud elutarkus», mida saab vaadata raamatukogu lahtioleku aegadel. Tel 436 6262. Posti tänav 52, Mustla.

Paistu rahvamajas on vaadata Eesti põllumajandusmuuseumi näitus «Põllumajandusreform Eestis». Näitus on avatud 28.

veebruarini tööpäevadel kella 9–14 ja 16–18. Paistu tee 14.

Viljandi linnaraamatukogu trepiahallis on 15. märtsini Remo Savisaare fotonäitus «Imelised linnud», mis on pühendatud Eesti ornitoloogiaühingu 90. aastapäevale. Linnagaleriis on 8.

märtsini Heldur Lassi joonistuste näitus. Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Karksi valla kultuurikeskuse sinises saalis on kuu lõpuni Karksi valla kultuurikeskuse käsitööringi tööde näitus. **Teise korruse fuajees** saab kuu lõpuni näha pilte fotokonkursilt «Avasta Mulgimaad», Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Kondase keskuses on 1. märtsini üleval «Evald Okase graafilise teekond» ja Eesti keraamikute liidu näitus «80 tassi». Püsiexpositsioonis on Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Märtsini on keskus avatud kolmapäevast laupäevani kella 10–17, pühapäeval, esmaspäeval ja teisipäeval suletud. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Viljandi muuseumis saab vaadata näitust «Rehielamused», mis avab rehemaja olemust. Näitus on avatud märtsini. Johan Laidoneri plats 10. Tel 433 3316.

Viljandi maavalitsuse teise korruse fuajees on Viljandi fotoringi näitus «Inimene». Näha saab erinevate autorite töid: Meelis Heli, Renno Lainevool, Endla Sagevus, Marek Aardevälja ja Madis-Siim Kull. Vabaduse plats 2, Viljandi. Tel 433 0400.

Uku keskuse teisel korrusel on Enn Loidi fotonäitus «Sügis Viljandi vetel». Tallinna tänav 41, Viljandi.

Suure-Jaani külalistemaja kohvikus saab vaadata Heldur Lassi värvilisi joonistusi «Teetähised». Ilmatari 3a, Suure-Jaani.

NIMEPÄEV

Tänased nimepäevalised on Helbe, Helve, Helvi, Hilve ja Ilve.

Et see aasta üle ajasilla
ikka rohkem rõõmu pillaks,
et ka argipäevast hallist
meelde jääks
vaid hea ja kallis!

Austatud
Tiiu Saar

Õnnitleme
75. sünnipäeval ja
soovime tervist ja
päikest päevadesse!

Kolleegid
Paalalinna koolist ja
pensionärid-õpetajad

VUTIMEES	UJUNAHK VEELOOMA JALAL	MEETER	SISE-	SAMUTI	VANKRI-TELG	HELIREDELI 5. ASTE	EESTI JÄRV
RÖÖVLIND							
AJUTINE		JÕGI EESTIS KIRJASTUS EESTIS					
IMIKU SÖBER				BRITI HÄRRA ÜLE JÕU KÄIV			
E. MOOTORI-SPORTLANE (IN. + N)					NIKKEL NII		
E. NÄITLEJA (IN. + N)	EHITISE OSA	... EENMAA	MOOR	MENDELEEVIVUM	KÄIB POTI PEALE	KREEKA TÄHT	MERI (INGL. K.) R. RÖHU ROMAAAN
E. HELILOOJA (IN. + N)					NUTMA		28,34 G MEELEKOHT
							ÕIGUSTETA ISIK PEALINN AASIAS
							TONN INFEKTSIOON
LUULETUSE TUNNUS			KURI KOLE		EVIMA ALGUL		VÄIKE VÕIDU-SÕIDUAUTO
JOONIS		AMEERIKA HIIR SUNDIMATU				EUROOPA EKÜÜ RULL-LAUD	JALGRATAS (KÕNEK.) VINNID
UMBES	SIREEN SILMI-PIMESTAV				LIND RAUDTEE SIBERIS		VOLGA LISAJÕGI ORJUS
PAPAGOI			JÕGI EESTIS S. KINGI TEOS			IGERIK LENNUKI-MARK	
...JAAM					ÜHE SÕJAMASINA JUHT TESLA		
LAITMATU				PÄEVANE KONTSERT			

4.03 AIDA KÕRVAL JA AIDAS ALATES 10.30

VILJANDI VASTLAMÖLL

Lisainfo: www.sakalakeskus.ee ja www.folk.ee
VASTLAMÖLLU SÜNDMUSED - TASUTA!
KÕIK OSALEMA JA KAASA ELAMA!

VILJANDI windows • doors

AS Viljandi Aken ja Uks võtab tööle
**MÜÜGISEKRETÄRI,
OSAKONNA JUHI,
MEHHATROONIKU.**

Kui leiad, et oled valmis töötama Viljandi kõige suuremas ettevõttes, siis vaata lähemalt selle ametikoha tööülesandeid ja kandideerimistingimusi meie kodulehelt www.vau.ee rubriigist "töopakumised".

RISTIK

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0042, madis.luik@ajaleht.ee

33.

Viljandimaa vibusportlane Laura Nurmsalu lõpetas eile Prantsusmaal Nîmes'is peetavatel vibulaskmise sisemaailmameistrivõistlustel naisjuunioride kvalifikatsiooni 33. kohaga ning edasi olümpiaringi laskmisele ei pääsenud.

Viljandlanna Triin Eerme tuli kaugushüppes Eesti sisemeistriks, saades oma parimal sooritusel kirja tulemuse 5.99.

MARKO MUMM (EESTI KERGEJÕUSTIKU LIIT)

KERGEJÕUSTIK

Meister sai sammud klappima

MADIS LUIK
madis.luik@ajaleht.ee

Viljandi Sakala seltsi liikmed võitsid laupäeval ja pühapäeval Tartu ülikooli spordihallis asetleidnud Eesti sisekergejõustiku meistrivõistlustel kolm medalit.

Triin Eerme oli tulemusega 5.99 parim kaugushüppes ja Kristo Galeta tulemusega 18.50 kuulitõukes. Abjast pärit Rauno Künnapuu tuli 400 meetri jooksus ajaga 49,49 teiseks.

Tartus Tiina Toropi juhendamisel treenivale Viljandimaa naiste kaugushüppe rekordid 6.02 omanikule endale tundusid kõige pikemana just ebaõnnestunud pakutabamisega sooritusel. «Mulle näis, et just kaks esimest hüpet olid teistest pikemad,» ütles ta.

Paraku ei õnnestunud neil katsetel tulemust kirja saada. Neli järgmist hüpet olid aga sportlase sõnul ühte auku ehk jäid üheksa sentimeetri sisse.

«Ilus stabiilne seeria. Kahju, et rekordist nii vähe puudu jäi,» nentis ta.

Viljandlanna märkis, et sise-meistrivõistlustel ei teinud

kaasa küll kogu riigi kaugushüppe paremik, ent sellest hoolimata oli konkurents tihe.

«Kõige enam muretsesingi, kas saan hoojooksu klappima,» tunnistas ta. «Õnneks suutsin seda kolmandal katsel ja päris korralikult.»

Nagu ütles Sakala seltsi eestvedaja Tiit Aru, oli Triin Eermel hoojooksu ja rütmiga raskusi ka kahel meistrivõistlustele eelnenud mõõduvõtul ning Tartuski leidis ta õige rütm ja tunnetuse viimasel võimalusel.

«Kahel esimesel katsel saadud null paneb sportlase pingeseisu: kohustus on tulemus

kirja saada,» nentis Aru. «Triin sai hakkama ning tegi edasi kenat ja stabiilse seeria.»

Triin Eerme edestas 16 sentimeetriga Liane Pintsart ja Kristella Jurkatamme, kes võrdse tulemusega 5.83 lõpetasid vastavalt teise ja kolmanda na.

Kui varasematel hooaegadel on Triin Eerme keskendunud eelkõige kolmikhüppele, siis vähemasti mõneks ajaks jääb ta sellest alast eemale.

«Suvel käisin seljalõikusel ja praegu ei tohi ma kolmikut hüpata. Ehk kunagi proovin veel, aga midagi kindlat ma lubada ei julge,» kõneles ta.

Triin Eerme nimele kuulub ka maakonna kolmikhüpperekord 12.77.

Sel hooajal on Eerme tähtsaim eesmärk ületada oma senine kaugushüpperekord. «Suurvõistluste normid jäävad praegu mulle püüdmatuse kaugusse,» tõdes ta.

Talvistel maailmameistrivõistlustel osalemise normist jääb äsjane Eesti meister 70 sentimeetri ja Euroopa tiitlivõistluste normist poole meetri kaugusele.

«Eelolevaks suveks olen seadnud endale sihi pääseda Euroopa karikavõistlustele,» lausus Triin Eerme.

Staieri talvejooksu võitis Heinar Vaine

ANTS KUUSIK,
talvejooksu korraldaja

Viljandi valla seeriajooksu avastapi, Staieri klubi talvejooksu võitis meestest Heinar Vaine ja naistest Sille Puhu.

Traditsiooniliselt vabariigi aastapäeval korraldataval Pääri-Heimtali-Pääri 10,3-kilomeetrilise jooksul pakkus osalejatele toreda elamuse seitsme soojakraadiga kevadilm. Esimest korda oli 22-aastase traditsiooniga talvejooksul kavas ka 5-kilomeetrine lastejooks ja kepikõnd.

Põhidistantsile startis 49 jooksjat, kellest kaheksa olid naised. Kohe esimestel kilomeetritel eraldusid konkuren-

tidest Heinar Vaine Staierist ja Kaupo Sasmin klubist Sparta. Edumaad järjest suurendanud, nad sellises järjekorras ka finišeerusid ning said ajaks kirja vastavalt 34.58 ja 35.10. Talvejooksude kõigi aegade edetabelis on need viies ja kuues tulemus. Rajarekord 34.14 on pärit mullusest jooksust ning selle püstitas Keio Kits.

Tänavusel jooksul oli tulemusega 35.45 kolmas Võru mees Margus Koor ja ajaga 36.58 neljas Ülari Kais klubist Jooksupartner.

Naistest lõpetas esimesena Sille Puhu ajaga 44.58. Teine oli Lilian Estorn (49.24) ja kolmas Anneliis Vahtramäe (50.47). Kõik nad esindavad Staieri klubi.

Veteranidest oli esmaspäeval klassis M-40 parim Tarmo

Reitsnik Staminast, M-45 arvestuses Sven Reiss Staierist, M-50 klassis Jüri Siht Staierist, M-60 arvestuses Heino Laiapea ja M-70 arvestuses Jaan Mättas.

5-kilomeetrilisel noortejooksul oli 13 osalejat. Kõige kiirem oli M-10 klassi kuuluv Andreas Hantson Staierist ajaga 21.31.

Kaheksa rajale läinud kepikõndija seas oli meestest kiireim Aivar Kaljusaar (38.07) ja naistest Liis Mutle (38.15).

Lõppenud võistlusega algas Viljandi valla seeriajooks. Neljast võistlusest koosneva sarja arvestusse kuuluvad veel 2. augustil asetleidev 5-kilomeetrine Holstre-Paistu maanteejooks, 10. augustile kavandatud 10-kilomeetrine Kolme Tamme jooks Viiratsis ja 21. septembril Saarepeedil teoks saav 7,5-kilomeetrine Kahe Mäe jooks.

Staieri klubi liige Heinar Vaine (tagumine) ja Kaupo Sasmin klubist Sparta liikusid kogu talvejooksu distantsi koos, ent lõpu eel kallutas Viljandimaa mees võidu enda kasuks.

MADIS LUIK

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063,
faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklam@sakalajakirjastus.ee,
kuulutused@sakalajakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Ketlin Beljaev (uudised) 433 0054
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Madis Järvekülg (uudised) 433 0084
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (arbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig
Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Evi Eiche,
Liivia Tohvelmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtsmann,
Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Astra Saul 433 0061
Raimo Saar 433 0069
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste
vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Küljendaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti
kella 9–17, lõuna kella 13–13.30.
Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni.
Sakala ilmub viis korda nädalas.
Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed.
Juridiline aadress Gildi t 1, 51007
Tartu. Postiaadress Rütüti t 14,
80010 Pärnu.
Toimetus käsikirju ei tagasta ja võ-
tab endale õiguse neid lühendada.
Välisautorite honorarid kantakse
üle pangakontole üks kord kuus
järgmise kuu 6. kuupäeval.
Kõik ajalehes Sakala avaldatud
artiklid ja fotod on autoriõigusega
kaitsitud teosed, mille reprodutseer-
imine, levitamine ning edastamine
mis tahes kujul on ilma AS-i
Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõus-
olekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükikojas.
Tiraaž 8693

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta
võite pöörduda pressinõukogusse,
pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Teisipäeval ei sündi-
nud Viljandis ühte-
gi last.

135 AASTA EEST
Sakala, 03. III 1879

Omalt maalt. Wiliandis. Sarahhi ehk leetri tübi on viimasel ajal õige suureks siin läinud. Nii heaste Wiliandi linnas kui ümberkaudu maal sureb palju lapsi ära, sest et see haigus siin ühe kardetawa kurgu tõbega enamasti ühendatud on. Mitmes küla koolis on 30 kunni 40 ja enam last haigeks jäänud ja kooli õpetus on sellepärast seisma pidanud jääma.

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kl 9–17, lõuna kl 13–13.30. Tel 433 0062, faks 433 0066, e-post andra.tetsmann@ajaleht.ee. Kuulutuse tellimine internetis <http://kuulutus.ajaleht.ee>

KINNISVARA

Müüa 3-toaline heas korras korter Paalalinnas. Tel 5560 4300.

Soovin üürida korterit omanikult. Tel 5550 5012.

SÕIDUKID

Ostame 1990.–2008. a sõiduautosid. Tel 5555 8120.

TÖÖ

Männimäe külalistemaja võtab tööle administraatori-klienditeenindaja. CV saata mannimaja@mannimaja.ee.

OÜ Ökopesa otsib kevadeks Rootsi ja Soome metsaistutajaid. Töötasu tükitöö alusel, periood u 2 kuud, töö lepinguline, komanderingus. Info: triin@okopesa.ee, www.okopesa.ee, tel 5562 3806.

Pakume tööd veoautojuhile. Tel 508 0437.

Pidev töö ehitusmehele talus. Tel 525 8343.

MÜÜK

Kuivad pakitud kütteklotid. Vedu tasuta. Tel 5383 9215.

Kuivad kütteklotid 40 l võrgus, 1,50 € võrk. Tel 5828 9919.

Võrtsukala OÜ müüb sel nädalalõpul, 28.02 ja 1.03 (R-L) Viljandi turu väravas Leola tänaval (Valuoja oru poolses küljes) punases telgis omapüütud värsket Võrtsjärve kala ning mere- ja kalakasvatuste kalu Rääm soodushinnaga!

Kuivad küttepuud. Tel 5594 9130.

Lõhutud küttepuud. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Müüa kuiva küttepinde Viljandis 15 €/rm. Tel 520 4487.

Müüa põranda-, voodri- ja ehituslaudu. Eri laiused. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Pakitud kütteklotid ja kaminapuud. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Pakitud turba- ja puitbrikett, alusel. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Segapuud katlasse 25 €/rm. Tel 5372 9337.

Soodsalt puit- ja turbabrikett, kuivad kütteklotid (lahtised ja pakitud), kaminapuud. Vedu. Tel 506 8501, 520 2190.

Voodrilaud.ee, parim hind. Tel 513 2021.

PÖLLUNDUS

Balti Teraviljad OÜ ostab teravilja. Vedu ja tasu kohe. Tel 5562 6000.

Võtan rendile põllumaad. Tel 516 9515.

METSAMATERJAL

Metsä Forest Eesti AS ostab kasvavat metsa, metsamaad, palke, paberipuid, küttepuudu ja võsaraiejäätmeid. Tel 511 8671, 509 0200.

Ostan metsa/raiet. Tel 527 5868, brujo.info@gmail.com.

TEENUSED

Ehitus- ja remonditööd. Tel 5377 2246.

Kaardid ennustavad. Hind 1,09 €/min, 24 h, tel 900 1727.

Kaev- ja planeerimistööd ekskavaatorlaaduriga. Tel 5551 3306.

OÜ Enberg T.E.

Paistu 3-a, Viljandi
Tel 434 9090
Avatud E-R 8-17

AUTOREMONT

Vajaduse korral tuleme ise autole järele. Kui tööd on tehtud, toimetame sõiduki teile sobivasse kohta.

AUTOVARUOSAD
otse maaletoojatelt

LUKKSEPA-TÖÖD

VEERMIKU KONTROLL tasuta!

Ostes õli ja õlifiltri meilt, on õlivahetus tasuta!

Küttesüsteemide ehitus. Tel 513 8314, www.avmterm.ee.

Metsa väljavedu. Tel 5556 1602.

Ohtlike ja probleemsete puude lõikus. Tel 5302 3518.

Ohtlike puude langetamine. Tel 504 7811.

Pottsepatööd Viljandis. Tel 5675 5260.

AO KONSUM MAKSIMARKET

NÄDALALÕPU PAKKUMISED

NELJAPÄEVAST PÜHAPÄEVANI

PIRN CONFERENCE, kg
Belgia, I klass

0.79

RAKVERE KODUNE AHJUPRAAD, kg
jahutatud,
~1,5 kg

5.75
3.49

KAVAL ANTS SUITSUJUUST SINGIGA
250 g

2.25
1.59

TERE KOHUPIIMAPASTA 300 g
vanilje, banaani

1.25
0.69

HELE ÕLU
KARL FRIEDRICH 5% 0,5 l

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada Teie tervist.

0.55
1.10/l + pant 0.08

PAKKUMISED KEHTIVAD
27. VEEBURIKST - 2. MÄRTSINI.

Toodete tavahinnad on Laagri Maksimarketil põhjal 21.02.2014 seisuga. Piltidel on illustreeriv tähendus.

Puur- ja küttekaevude puurimine, pumpade ja septikute paigaldus, vee-, kaev- ja kanalisatsioonitööd. Tel 521 7415, www.baltipuurkaev.ee.

Põrandad, seinad, laed, ukseid, aknad, trepid jne. Garantii. Tel 5366 9108, A1 Ehitusviimistlus OÜ.

Raamatupidamisteenus. Tel 526 2922.

Soojustamine puistevillaga. Tel 5665 0604, 502 0066.

Suur kaubik. Tel 515 2737.

Vee- ja küttesüsteemide ehitus. Tel 503 5910.

Viljapuude lõikus. Tel 5609 3174.

Virtsapüüt. Tel 518 5879.

OST

Ostan erinevaid EW sõjaväemärke. Maksan 120 eurot/tk. Tel 5808 5338.

Ostan kuusepalke, tuulemurdu, metsakuivi palke. Tel 504 1480.

Ostan vanu raamatuid, märke, fotosid, postkaarte, maale, mööblit, münte, paberrahsid ja medaleid. Tel 5829 9810.

Teatame kurbusega, et lahkus meie kallisa ja vanaisa

JAAN RIIGOR

19. XII 1943 – 22. II 2014

Leinab poeg Margus perega.

Ärasaatmine 28. veebruaril kell 12 Kõpu kabelist samale kalmistule.

Mälestust hella sa pälvil, pälvil austust, sõnu häid. Mälestuste kauneid jälgi meie hinge sinust jäi.

Mälestame head naabrimeest

JAAN RIIGORIT

Südamlik kaastunne omastele.

Ants, Helve ja Gunnar

Mõni hetk on valusam kui teine, mõni hetk on kohe väga, väga valus...

Mälestame tädi poega

MATI HEINMANNI

18. XI 1962 – 13. II 2014

Südamlik kaastunne omastele.

Täditütar Gersti perega

Sügav kaastunne

MATI HEINMANNI

lähedastele.

Tädi Ellen ja Sirje perega

Mälestame kallist klassivenda

MATI HEINMANNI

Avaldame kaastunnet omastele.

Abja keskkooli 35. lennu lõpetanud

Meie südames sa elad, jääd mõttes meie keskele...

Mälestame kallist abikaasat, isa ja vanaisa

HEINO SIIMONIT

8. IV 1944 – 23. II 2014

Leinavad omaksed.

Ärasaatmine laupäeval, 1. märtsil kell 15 Riia mnt kabelist tuhastamisele.

Südamlik kaastunne Liidile kallil abikaasa

HEINO SIIMONI

kaotuse puhul.

Urve võimlemisrühm

Mälestame

HEINO SIIMONIT

Avaldame kaastunnet Liidile abikaasa kaotuse puhul.

Lauanaabrid Kaja klubist

Mälestame kallist venda

HEINO SIIMONIT

Südamlik kaastunne omastele.

Senni, Ene, Vambola ja Peeter

Lahkus meie kallisa, vanaisa ja vanavanaisa

AUGUST SEERO

27. VII 1927 – 26. II 2014

Leinavad omaksed.

Lahkunu tuhastatakse.

Päikene tõuseb ja vaob, inimene elab ja kaob...

Mälestame õpetajat

PAUL LEHEMETSAS

Südamlik kaastunne Suivile perega ning omastele kalli isa, vanaisa ja abikaasa kaotuse puhul.

Abja keskkooli 41. lend

Südamlik kaastunne Taivole perega isa

PAUL LEHEMETSAS

surma puhul.

Olev ja Vello peredega

Südamlik kaastunne Heljule abikaasa

PAUL LEHEMETSAS

kaotuse puhul.

Enda

Südamlik kaastunne abikaasa Heljule ja lastele peredega

PAUL LEHEMETSAS

kaotuse puhul.

Ilme ja Endel

Mälestame õpetajat ja head sõpra

PAUL LEHEMETSAS

Südamlik kaastunne omastele.

Peeter Rahnel perekonnaga

Mälestame head sõpra

PAUL LEHEMETSAS

Südamlik kaastunne omastele.

Ellen, Valve, Edgar, Salme, Maire, Jaan ja Ingrid

Mälestame unustamatult kallist klassijuhatajat

PAUL LEHEMETSAS

Avaldame sügavat kaastunnet lahkunu omastele.

Abja keskkooli 1980. aasta lõpetanud

Endist õpetajat

PAUL LEHEMETSAS

mälestavad ja avaldavad kaastunnet lähedastele Mustla keskkooli 1958. a lõpetanud.

Avaldame kaastunnet Katrinile isa

VIKTOR TOLPASE

surma puhul.

Päevakeskuse Vinger pere

Mälestan head naabrit

VIKTOR TOLPAST

Siiras kaastunne omastele.

Ülle

Meie siiras kaastunne Katile isa

VIKTOR TOLPASE

kaotuse puhul.

Viljandimaa VPI tugiliidu liikmed

Südamlik kaastunne Toivole perega kalli ema

HILDA VIIRA

kaotuse puhul.

Töökaaslased Hansa Bussiliinid AS-ist

Mälestame kallist

RAILI SÄREVIT

Tunneme kaasa Ainile ja Janale peredega.

Reet, Paul ja Arvi peredega ning sugulased Ameerikast

Avaldame kaastunnet Arvole kalli ema

HILJA KASE

kaotuse puhul.

Raivo ja Sass

Avaldame kaastunnet Heljule, Mairele, Urvele, Jecikale ja Janarile kalli abikaasa, isa ja vanaisa

JUHAN OJA

kaotuse puhul.

Maie ja Villem laste peredega

Mälestame head naabrimemme

HILDA KÜTTI

Avaldame kaastunnet lastele peredega.

Looduse tee 5 majanaabrid

Avaldame kaastunnet Vane Valksaarele isa

LEMBIT VALKSAARE

kaotuse puhul.

Tiia, Viuu, Syrle ja Jüri

Südamlik kaastunne Karinile lastega kalli isa ja vanaisa

MIHAIL GALKA

kaotuse puhul.

Merle, Elina, Raili ja Maarika peredega

DELUX DREAMS

TEHASE VÄLJAMÜÜK

PARGI t 3
R kella 11-17 ja L kella 9-14

SOODUSHINNAGA VOODIPESU
hinnad alates **9,90€**

SOODUSHINNAGA KARDINAD
hinnad alates **13€**

SOODUSHINNAGA POROLOON
(erinevad mõõdud)
hinnad alates **8€**

KINGI SÕBRALE PADI!

- PADJAD
- TEKID
- VOODIPESU
- VOODI-KOMPLEKTID
- MADRATSID
- KATTE-MADRATSID
- KANGA-JÄÄGID

SÜDAMEKUJULISED DEKORATIIVPADJAD hinnad alates **2,10€**

DEKORATIIVPADJAD hinnad alates **2,10€**

PADJAD LEMMIKLOOMALE **13,90€**

www.facebook.com/DeluxViljandi

RUUKKI PARTNER

Vaksali 17, Viljandi • Tel 5331 4701, 436 0285
E-post viljandi@katuseabi.ee

E-R 8-17

- Vihmaveesüsteemid
- Katuseprofiilid
- Plekkseptatööd
- Sileplekid, katuseredeliid

RÜMENA KATUS OÜ

Miks Brita?

Puhas vesi on elu ja ilu alus

BRITA Maxtra filterpadrun kasutab uut kõrgendatud jõudlusega unikaalset Maxtra neljaastmelist filtreerimisviisi.

Tulemuseks on puhas, selge, hästi maitsev vesi kuumade ja külmade jookide ja hõrgutavate toitude valmistamiseks.

Kodumasinad on rohkem kaitstud katlakivi kogunemise eest.

Brita P1000 On Line Active Plus

Brita Marella

estbrita@online.ee

NB! Brita filter P1000 info telefon 626 4873, Tallinna, Punane 50, EUROMEKKA kaubakeskus.

OSTAME METSAKINNISTUID, KASVAVAT METSA JA METSAMATERJALI. PAKUME VEO- JA RAIETENUST.

AS Lemeks Põlva
Tel 502 1666; 799 1474
Margus.Juhkam@lemeks.ee

Lähemalt meist: www.lemeks.ee

LEMEKS MEYS

Ukuaru
kohvikus

alates **TÄNASEST** argipäeviti kella **11-15 SOE TOIT**

AINULT TÄNA sooja toidu tellijale magustoiduks tordilõik **TASUTA!**

Männimäe tee 28

SAKALA TEED

Sakala Teed OÜ tegeleb teede hoolduse ja ehitusega Viljandi maakonnas.

Pakume tööd:

HOOLDEJUHILE

Põhilised tööülesanded: teehooldetööde korraldamine Viljandi maakonna riigimaanteedel vastavalt hooldelepingule, ehitus- ja remondiobjektide tööde korraldamine, lepinguliste tööde tulude ja kulude analüüsimine, hinnapakumiste koostamine ja koordineerimine

Nõuded kandidaadile: teedealane kõrgharidus, erialane ja juhtimisalane töökogemus

OBJEKTIJUHILE

Põhilised tööülesanded: teetööde igapäevane organiseerimine objektil, tööde teostamine vastavalt tähtaegadele ja ajakavale, suhtlemine tellija, alltöövõtjate ja järelevalvega

Nõuded kandidaadile: teede- või üldehituslik kõrg- või rakendus kõrgharidus, töökogemus antud alal

TEEMEISTRILE

Põhilised tööülesanded: teemeistri piirkonna töö juhtimine, teehooldetööde korraldamine ja koordineerimine teemeistri piirkonnas, riigimaanteede ettenähtud seisundiõuete tagamine, maanteeinfo kogumine ja edastamine

Nõuded kandidaadile: teedealane kõrg- või rakendus kõrgharidus, eelnev töökogemus antud valdkonnas, hea suhtlemisoskus

CV koos motivatsioonikirjaga palume saata 16. märtsiks 2014 e-postil deby@sakalateed.ee

PLASTO
AKNAD • UKSED

AASTAST 1991

PLASTO SUUR SÜNNIPÄEV!

AINULT MÄRTSIS!

AKNAD AASTA PARIMA HINNAGA!

125€
105€

1460x1190 mm

KÜSI MAKSEPUHKUST! TELLID KEVADEL, MAKSAD SÜGISEL
LISAINFOT VAATA WWW.PLASTO.EE

Pakutava järelmaksu krediidikuluse määr on 33,24% aastas järgmistel näidistingimustel: järelmaksu summa 500€, sissemakse 5%, osamaksete arv 36, intressimäär 13,9% ostusummal, lepingutasu 15€, igakuine haldustasu 0,9€. Igakuine osamakse 19,91€.

AINULT TELLIJALE IGAL AJAL IGAS KOHAS ...

www.sakala.ajaleht.ee

VAATA! E-POOD AVATUD 24/7 WWW.PLASTO.EE/EPOOD

PLASTO AKNATEHAS:	PETERBURI TEE 92D, 11415 TALLINN	(+372) 622 1500 - INFO@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 08.00 - 18.00 - L, P SULETUD LADU: E-R 08.00 - 18.00 - L, P SULETUD
PLASTO MUSTAMÄE:	SÕPRUSE PST 222, 13412 TALLINN	654 2545 - MUSTAMAE@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 18.00 - L 10.00 - 15.00
PLASTO LASNAMÄE:	PUNANE 40, 13619 TALLINN	635 2000 - LASNAMAE@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 18.00 - L, P SULETUD
PLASTO TARTU:	RIIA 24A, 51010 TARTU	742 7470 - TARTU@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 18.00 - L 10.00 - 15.00 LADU: E-R 9.00 - 17.00 - L, P SULETUD
PLASTO PÄRNU:	PAPINIIDI 5A/1, 80042 PÄRNU	442 0136 - PARNU@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 17.00 - L, P SULETUD LADU: N 14.00 - 17.00 JA R 09.00 - 12.00
PLASTO RAKVERE:	LAADA 3A, 44310 RAKVERE	322 7785 - RAKVERE@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 18.00 - L, P SULETUD
PLASTO HAAPSALU:	POSTI 41, 90507 HAAPSALU	473 7400 - HAAPSALU@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.30 - 18.00 - L, P SULETUD LADU: K 09.00 - 12.00 - N 15.00 - 18.00
PLASTO NARVA:	RAHU 36A, 20604 NARVA	356 0291 - NARVA@PLASTO.EE	AVATUD: T-R 09.00 - 18.00 - L 10.00-15.00
PLASTO JÕHVI:	RAKVERE 11, 41531 JÕHVI	337 0164 - PLASTOJHVI@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 18.00 - L, P SULETUD
PLASTO VIJANDI:	TALLINNA TN 11, 71012 VIJANDI	433 3651 - VIJANDI@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 17.00 - L, P SULETUD
PLASTO SAAREMAA:	TALLINNA TN 27, 93811 KURESSAARE	473 1336 - SAAREMAA@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 17.00 - L, P SULETUD
PLASTO PÕLVA:	KUUSE 2/JAAMA 14, 63303 PÕLVA	799 1717 - POLVA@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 18.00 - L, P SULETUD
PLASTO PAIDE:	VEE TN. 1, 72713 PAIDE	384 7040 - PAIDE@PLASTO.EE	AVATUD: E-R 09.00 - 18.00 - L, P SULETUD
PÕLTSAMAA EDASIMÜÜJA (MATTEN OÜ)	RÄPINA EDASIMÜÜJA	VALGA EDASIMÜÜJA (5+KAPITUM OÜ)	
SILLA 2, 48104, PÕLTSAMAA, JÕGEVA MAAKOND	KOOLI TN.1, 64504, RÄPINA	VABADUSE 25, 68204, VALGA LINN, VALGAMAA	
(+372) 505 7321 - MATTEN@PLASTO.EE	(+372) 796 1006 - AVO.LUSBO@GMAIL.COM	(+372) 53 403 401 - VIISLUSSKAPITUM@GMAIL.COM	

WWW.PLASTO.EE • WWW.PLASTO.EE/KONTAKTID • INFO@PLASTO.EE

Address <http://pakiauto.ee/>

ROOSNA-ALLIKU PAKIAUTO

E-R 8.00-17.00 Tel: 3838920; Mob: 5240380

• Avalaht

• Lammutatud autod

• Laoseis, hinnad

• Autoteenindus

• Autode ost, puksiir

• Tallinn

• Postiga saatmine

• Galerii, motosport

• Kontakt

uued osad lammutus teenindus

varuosa info 1 minutiga